

ΕΥΡΥΠΙΔΗ “ΙΚΕΤΙΔΕΣ

Πρόλογος (1-40)

ΑΙΘΡΑ: Δήμητρα, προστάτιδα αυτής εδώ της γης της Ελευσίνας και σεις υπηρέτες της θεάς που φροντίζετε το ναό της, δώστε ευτυχία σε μένα, στο γιο μου το Θησέα, στην πόλη της Αθήνας και στη χώρα του Πιθθέα (Τροιζήνα), όπου ο πατέρας μου, αφού με μεγάλωσε σε ευτυχισμένο σπιτικό, με πάντρεψε, **εμένα την Αίθρα**, με τον Αιγέα, το γιο του Πανδίονα, ακολουθώντας κάποιο χρησμό του Απόλλωνα.

Έκανα αυτή την προσευχή, βλέποντας αυτές τις μεγάλες στην ηλικία γυναίκες, που αφήνοντας τα σπίτια τους στο Άργος, πέφτουν κίετες στα γόνατά μου, κρατώντας κιετευτικά κλαδιά, έχοντας περιπέσει σε φοβερή συμφορά.

Έμειναν πια χωρίς παιδιά, αφού οι επτά ευγενείς γιοί τους σκοτώθηκαν γύρω από τις πύλες του Κάδμου (Θήβας). Αυτούς που κάποτε ο Άδραστος, ο βασιλιάς των Αργείων τους οδήγησε θέλοντας να εξασφαλίσει από το σύνολο της κληρονομιάς του Οιδίποδα, δίκαιο μερικό για το γαμπρό του, τον εξόριστο Πολυνείκη.

Έτσι, λοιπόν, τώρα, αυτές εδώ οι μητέρες, θέλουν να θάψουν τα νεκρά τους παιδιά, που έπεσαν χτυπημένα από άσπλαγχο δόρυ, όμως τους το απαγορεύουν οι νικητές. Ούτε έχουν την πρόθεση να επιτρέψουν το σήκωμα των νεκρών από το πεδίο της μάχης, δείχνοντας βαθιά περιφρόνηση για τους θεϊκούς νόμους.

Αυτός εδώ, που είναι πεσμένος στο χώμα, χύνοντας δάκρυ πικρό είναι ο Άδραστος. Μοιράζεται με αυτές τις γυναίκες το βάρος της κιεσίας σε μένα και θρηνεί το ανώφελο σπαθί και την αποτυχημένη και θλιβερή εκστρατεία που οργάνωσε και απέστειλε από την πατρίδα του

Αυτός, λοιπόν, τώρα με παροτρύνει να πείσω με παρακλήσεις το παιδί μου να βάλει ένα τέλος και να διασφαλίσει τη μεταφορά και την ταφή των νεκρών είτε με τη διπλωματία είτε με των όπλων τη δύναμη κρίνοντας άξιο για το έργο αυτό μονάχα το γιο μου και της Αθήνας την πόλη. όσο για μένα, αφήνοντας το παλάτι, ήρθα να

προσφέρω θυσία για την καρποφορία της γης, σ' αυτό εδώ το ιερό, στο σημείο που πρωτοφάνηκε το καρποφόρο στάχυ που ξεπετάχθηκε πυκνό μέσα απ' αυτό το χώμα.

Κρατώντας αυτό το στέμμα από κλαδιά και φυλλώματα, ένα δεσμό που ωστόσο δεν δένει, στέκομαι δίπλα στους αγνούς βωμούς των δυο θεαινών, δηλαδή της Κόρης Και της Δήμητρας γεμάτη συμπόνοια για αυτές τις ασπρομάλλες ξεκληρισμένες μητέρες που 'χασαν τα παιδιά τους και γεμάτη ευλάβεια και σεβασμό για τα ιερά στεφάνια (σύμβολα ικεσίας).

Ας πάει από μέρους μου ένας κήρυκας στην πόλη για να καλέσει το Θησέα να έρθει εδώ και ή να τις διώξει από τη χώρα γλιτώνοντας από την παρουσία τους που προκαλεί πόνο και θλίψη ή να τις συντρέξει στην ανάγκη τους και να απολυτρώσει την ικεσία, κάνοντας κάτι θεάρεστο. Άλλωστε είναι φυσικό οι γυναίκες, όσες βέβαια είναι σοφές, ν αφήνουν τους άντρες να προχωρούν σε πράξεις.

Πάροδος (στίχοι 41-86)

ΧΟΡΟΣ: Κυρά μου σε θερμοπαρακαλώ με λόγια που βγαίνουν από το γέρικο στόμα μου, πεσμένη στα γόνατά σου. - Κακούργοι!!

-- λύτρωσε τα παιδιά μας, --- τα νεκρά, τα σιοτωμένα που τα παραλυμένα απ' το θάνατο άψυχα μέλη τους ρίχνονται βορά στα άγρια θηρία.

Δες- Κοίτα, τα πικρά μου τα δάκρυα που βρέχουν τα βλέφαρά μου, δες τις σχισμένες σάρκες μου, έργο φριχτό των χεριών μου!! Τι άλλο να κάνω η έρμη (δόλια)! Τα νεκρά μου παιδιά μήτε στο σπίτι τα νεκροστόλισα μήτε και βλέπω τα σώματά τους σε τάφο, ελαφρύ χώμα να τα σκεπάζει.

Γέννησες κάποτε και συ, σεβάσμια κυρά μου, ένα παλιάρι σμίγοντας ερωτικά με τον άντρα σου, κερδίζοντας την αγάπη του. Μπορείς να με νιώσεις. Μοιράσου τώρα μαζί μου τον πόνο της

μάννας. Υποφέρω η δύσμοιρη, θρηνώ τα νεκρά μου παιδιά η δόλια. Σε ικετεύουμε (θερμοπαρακαλούμε), πείσε το γιό σου να τρέξει πέρα στον Ισμηνό να φέρει στα χέρια μου τα σώματα των νεκρών που χάθηκαν πάνω στις νιότης τους τον ανθό και τώρα κείτονται άταφα.

Δεν ήρθα εδώ επειδή μου το επέβαλε η ευσέβεια,, αλλά από τη σκληρή ανάγκη, ήρθα εδώ και γονάτισα για να εκλιπαρήσω στους βωμούς των θεών, που συντηρούν και δαμάζουν τις φλόγες.

Κι είναι το δίκιο με το μέρος μας. κι εσύ έχεις τη δύναμη με τη δική σου ευλογημένη γέννα να δώσεις τέλος στη δική μου τη δυστυχία. Μεσ' την ανείπωτη συμφορά, ζητώ η δυστυχισμένη από το γιό σου να φέρει μέσα στα χέρια μου το νεκρό και τα άψυχα μέλη του παιδιού μου να τα σφιχταγκαλιάσω

Κοντά στους θρήνους έρχεται κι άλλος όμιλος θρήνων. Τα χέρια των σιλάβων βγάζουν αχό. Εμπρός, συντροφικοί μελωδικοί χτύποι, εμπρός συντρόφισσες στον πόνο, μπείτε στο χορό που τον Άδη τιμά. Μπήξτε στα μαγουλά σας τα κιάτασπρα νύχια και κάντε τη σάρκα σας να ματώσει, να πλημμυρίσει στο αίμα. Οι τιμές στους νεκρούς είναι καθήκον και στολίδι των ζωντανών.

Ο πονεμένος θρήνος με κυρίευσε κι άπληστος δε λέει να μ' αφήσει, σαν τη σταγόνα τη δροσερή που ακατάπαυστα κυλά από ψηλό, απόκρημνο, ανήλιαγο βράχο. Είναι, όμως, στη φύση των γυναικών να ξεσπούν σε ατέλειωτους σπαραξικάρδιους θρήνους, σα χάσουν τα παιδιά τους. Αχ! Αχ! Μακάρι να πέθαινα (Ας μ' έπαιρνε ο θάνατος) για να ξεχνούσα τον πόνο μου και τη θλίψη.

Α' επεισόδιο (στίχοι 87-364)

ΘΗΣΕΑΣ: Τι βογκητά και στηθοκοπήματα και τι νεκρικούς θρήνους άκουσα; Βγαίνει αχός απ' αυτά τα ανάκτορα. Σηκώθηκαν οι τρίχες μου από φόβο, μην τυχόν κι η μάννα μου, για την οποία κίνησα να 'ρθω, έπαθε κάτι κι έχει και ώρα που λείπει απ' το παλάτι. Εεππ! Τι είναι αυτό; Παράξενα πράγματα βλέπω. Βλέπω την

γερόντισσα μάννα μου να κάθεται στο βωμό και μαζί της γυναίκες αλλοδαπές, που η κάθε μια θρηνεί με τον τρόπο της. Από τα γέρινα μάτια τους πέφτει στη γη πικρό μαύρο δάκρυ. Τα μαλλιά και τα ρούχα τους, δεν είναι για να τα βλέπεις (επίσημα, σε γιορτές δεν ταιριάζουν). Τι είναι αυτά μητέρα; Να μου το εξηγήσεις εσύ κι εγώ να τ' ακούσω. Κάτι παράξενο περιμένω να πεις.

ΑΙΘΡΑ: Γιέ μου, αυτές εδώ οι γυναίκες είναι οι μητέρες των επτά στρατηγών που σκοτώθηκαν στις πύλες της πόλης του Κάδμου (Θήβας). Μ' έχουν περικυκλώσει κρατώντας ικετευτικά κλαδιά, και δεν μ' αφήνουν να φύγω, όπως κι εσύ βλέπεις παιδί μου

ΘΗΣΕΑΣ: Αυτός εκεί που θλιβερά βαριαναστενάζει στις πύλες, ποιός είναι;

ΑΙΘΡΑ: Όπως λένε είναι ο Άδραστος, ο βασιλιάς των Αργείων.

ΘΗΣΕΑΣ: Τα παιδιά που είναι γύρω του είναι δικά του ή αυτών εδώ των γυναικών;

ΑΙΘΡΑ: Όχι, είναι τα παιδιά των σκοτωμένων.

ΘΗΣΕΑΣ: Και γιατί ήρθαν σε μας τείνοντας ικετευτικό χέρι;

ΑΙΘΡΑ: Γνωρίζω βέβαια την απάντηση, αλλά ας πάρουν αυτοί το λόγο, από εδώ και πέρα παιδί μου.

ΘΗΣΕΑΣ: Εσένα που είσαι τυλιγμένος με το πανωφόρι ρωτώ! Φανέρωσε το κεφάλι σου, σταμάτα το θρήνο και μίλα. Λύση καμιά δεν έρχεται, αν γλώσσα δε μιλήσει.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ : Ένδοξε και λαμπρέ βασιλιά της Αθήνας, Θησέα, ήρθα εδώ ικέτης σε σένα και στην πόλη σου.

ΘΗΣΕΑΣ: Τι επιδιώκεις να πετύχεις και ποια ανάγκη σε φέρνει;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Θα μάθεις , βέβαια, για την τραγική εκστρατεία που έκανα.

ΘΗΣΕΑΣ: Φυσικά, άλλωστε δεν διέσχισες αόρατος (κρυφά, αθόρυβα) την Ελλάδα!

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Σ' αυτή την εκστρατεία, λοιπόν, έχασα του πιο ξακουστούς άντρες του Άργους.

ΘΗΣΕΑΣ: Αυτά είναι δυστυχώς τα αποτελέσματα του άθλιου πολέμου!

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Την παράδοση αυτών των νεκρών πήγα στην πόλη (Θήβα) για να ζητήσω!

ΘΗΣΕΑΣ: Έχοντας εμπιστοσύνη στους κήρυκες του Ερμή, για να θάψεις τους νεκρούς;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ : όμως, εκείνοι που τους σκότωσαν , δεν μου το επιτρέπουν.

ΘΗΣΕΑΣ: Και τι σου λένε, αφού το αίτημά σου είναι και όσιο και δίκαιο;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ : Τι να σου πω! Δεν ξέρουν να χειριστούν με σωφροσύνη και σύνεση αυτή την επιτυχία.

ΘΗΣΕΑΣ: Κι ήρθες εδώ για να σου δώσω συμβουλή ή και για κάτι άλλο;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ : Θέλω, Θησέα εσύ να φέρεις πίσω τα παιδιά των Αργείων.

ΘΗΣΕΑΣ: Και το Άργος μας που είναι; ή κούφια ήταν τα παινέματα;

Α ΑΔΡΑΣΤΟΣ : Χάσαμε και φύγαμε. Κι έτσι ήρθαμε σε σένα.

ΘΗΣΕΑΣ: Και την απόφαση αυτή την πήρες μόνος σου εσύ ή η πόλη ολάκερη;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ : Όλοι οι Δαναοί (Αργείοι) σε ικετεύουν να θάψεις τους νεκρούς.

ΘΗΣΕΑΣ: Και δε μου λες, για ποιο λόγο έστειλες τους επτά λόχους στη Θήβα;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ : Για να ικανοποιήσω και να εξυπηρετήσω, τους δυο γαμπρούς μου!

ΘΗΣΕΑΣ: Με ποιους Αργείτες πάντρεψες τις κόρες σου;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ : Δε συμπεθέριασα με ανθρώπους από τον τόπο μου.

ΘΗΣΕΑΣ: Και πάντρεψες με ξένους, Αργείτικα κορίτσια;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ : Τη μια με τον Τυδέα και την άλλη με τον Πολυνείκη, το γεννημένο στη Θήβα.

ΘΗΣΕΑΣ: Τι ζήλεψες κι έκανες τέτοια συγγένεια;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ : Με δυσερμήνευτους χρησμούς του Απόλλωνα έμπλεξα και την πάτησα.

ΘΗΣΕΑΣ: Και τι είπε ο Απόλλωνας, καθορίζοντας το γάμο των κοριτσιών σου;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Να παντρέψω τη μια με λέοντα και την άλλη με κάπρο!

ΘΗΣΕΑΣ: Και πώς εσύ ερμήνευσες τα μαντικά του θεού λόγια;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Μέσα στη νύχτα έφτασαν στο κατώφλι μου δυο φυγάδες.

ΘΗΣΕΑΣ: Ποιός και ποιός; Μίλα! Γιατί αναφέρεις ταυτόχρονα σε δυο.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Ο Τυδέας τη μάχη άρχισε, αλλά κι ο Πολυνείκης δεν έκανε πίσω.

ΘΗΣΕΑΣ: Αλήθεια μ' αυτούς τις κόρες σου πάντρεψες, παρομοιάζοντάς τους με θηρία;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Παρομοίασα τη μάχη τους, με πάλη άγριων θηρίων.

ΘΗΣΕΑΣ: Και πώς άφησαν τις πατρίδες τους και ήρθαν στα μέρη σας;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Ο μεν Τυδέας για να μη βάψει τα χέρια του με συγγενών του το αίμα;

ΘΗΣΕΑΣ: Κι ο άλλος, ο γιος του Οιδίποδα, πώς κι άφησε τη Θήβα;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Καταραμένος απ' τον πατέρα του και για να μη σκοτώσει τον αδερφό του.

ΘΗΣΕΑΣ: Σοφή θα την έλεγα, αυτή την εθελούσια φυγή που ανέφερες.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Ναι αλλά αυτοί που έμειναν, αδικούσαν αυτούς που έφυγαν.

ΘΗΣΕΑΣ: Να υποθέσω ότι ο αδερφός του, του πήρε το μερτικό του;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Ειστράτευσα για να άρω αυτή την αδικία και καταστράφηκα.

ΘΗΣΕΑΣ: Πήγες σε μάντεις, ρώτησες, είδες θυσίας τη φλόγα;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Αλίμονό μου! Με κεντρίζεις εκεί ακριβώς που πονάω!

ΘΗΣΕΑΣ: Δεν πήγες, όπως φαίνεται, με των θεών τη σύμφωνη γνώμη.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Και το πιο σπουδαίο, πήγα κόντρα (ενάντια) στον Αμφιάραο.

ΘΗΣΕΑΣ: Τόσο εύκολα αφήφησες τους θεούς;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Με επηρέασαν συγκεχυμένες φωνές πολλών ανδρών νέων.

ΘΗΣΕΑΣ: Έδωσες το προβάδισμα στην ευψυχία (τόλμη) και όχι στην ευβουλία (μυαλό). [Εμπιστεύτηκες την τόλμη και όχι τη λογική, πράγμα που πολλούς κατέστρεψε στρατηγούς..]

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Δακτυλοδεικτούμενε στην Ελλάδα, τρισένδοξε βασιλιά της Αθήνας, ντρέπομαι να γονατίζω μπροστά σου και ν' αγγίζω με το χέρι τα γόνατά σου, εγώ, άντρας ασπρομάλλης, πρώην ευτυχισμένος βασιλιάς. Είναι όμως ανάγκη να σιύψω στη μοίρα μου. Σώσε για μένα τους νεκρούς, σπλαχνίσου τα πάθη μου κι αυτές τις μητέρες των σιοτωμένων που έμειναν δίχως παιδιά στα έρμα γεράματα και βάσταξαν να έρθουν εδώ, ικέτισσες σε ξένη γη, σέρνοντας μετά βίας τα γέρινα μέλη τους, όχι ως πρέσβειρες στα Ελευσίνια Μυστήρια, αλλά για να θάψουν τους νεκρούς, από τα χέρια των οποίων οι ίδιες θα έπρεπε να τύχουν κάποτε ωραίας και σεμνής ταφής. Είναι σοφό ο ευτυχής να μην ξεχνά τη φτώχεια και ο φτωχός να κοιτάζει τους πλούσιους και να

τους καλοτυχίζει, έτσι που κι ο ίδιος να αγαπήσει τα χρήματα κι οι ευτυχείς από τα φοβερά να μην τρομάζουν. Δεν θα σ' ευχαριστούν τα λόγια μου, Θησέα το νιώθω, τα λόγια των δύστυχων και των πονεμένων, το ξέρω, σε κανένα δεν αρέσουν.

Όμως κι αυτός που συνθέτει ωραία τραγούδια πρέπει κι ο ίδιος να είναι γεμάτος χαρά την ώρα που τα φτιάχνει. Αν δε συμβαίνει αυτό και υποφέρει στο σπίτι, τότε θα ήταν αδύνατο άλλους να τέρψει. Και δεν είναι και δίκιο. Ίσως μου πεις! Γιατί άφησες την Πελοπόννησο και έφερες στην Αθήνα αυτό εδώ το βάρος; Είμαι υποχρεωμένος να σου πω το εξής: Η μεν Σπάρτη είναι σιληρή και άκιρη εκεί δε βρίσκεις, τα δε άλλα μέρη είναι μικρά και αδύναμα. Μονάχα η πόλη η δική σου, τέτοιο βάρος μπορεί να το σηκώσει. Στέκεται αλληλέγγυα σε όσους υποφέρουν και έχει ηγέτη της εσένα, ένα λαμπρό νέο. Ελλείπει τέτοιου ηγέτη πολλές πόλεις χάθηκαν, στερημένες από το στρατηγό τους.

ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΧΟΡΟΥ: Κι εγώ τα ίδια λόγια μ' αυτόν θα σου έλεγα, Θησέα, λυπήσου μας και πάρε την τύχη μας στα χέρια σου.

ΘΗΣΕΑΣ: Και μ' άλλους εγώ αναμετρήθηκα σε τέτοιου είδους λόγια! Είπε, λοιπόν, κάποιος πως στη ζωή τα κακά (αρνητικά) είναι πιο πολλά από τα καλά (θετικά) για τους ανθρώπους. Εγώ όμως έχω αντίθετη άποψη. Για τους ανθρώπους τα καλά είναι πιο πολλά από τα κακά. Γιατί εάν αυτό δεν ίσχυε, ζωή κάτω από το φως του ήλιου δεν θα' χαμε. Τιμώ και δοξάζω εκείνον απ' τους θεούς που την ανάστατη και θηριώδικη ζωή μας σε τάξη έβαλε, εφοδιάζοντάς μας πρώτα με σύνεση και ύστερα με γλώσσα για να συνομιλούμε, να μοιραζόμαστε σκέψεις και να καταλαβαίνουμε τι λέμε. Μας έδωσε καρπούς για να τρεφόμαστε, και για την τροφή δροσερές σταλαματιές από τον ουρανό, ώστε να παίρνουν ζωή όσα απ' τη γη φυτρώνουν και να δροσίζονται τα στομάχια μας. Μας έδωσε στέγες για να προφυλαγόμαστε από τις θύελλες και τους καύσωνες των θεών και ποντοπόρα ταξίδια, ώστε να έχουμε όλοι αναμεταξύ μας όσα ο τόπος μας δεν παράγει. Κι όσα είναι απρόβλεπτα και καλά δεν γνωρίζουμε, μας τα προ φανερώνουν οι μάντεις εξετάζοντας τη

φωτιά, τις δίπλες απ' τα εντόσθια και τα πετάγματα και τους κρωγμούς των πουλιών. Αφού, λοιπόν, ο θεός μας έδωσε τόσο πολλά εφόδια στη ζωή μας, πώς να μην είναι αλαζόνας και ιδιότροπος όποιος αυτά τα θεωρεί λίγα; Δυστυχώς, όμως ο λογισμός μας, απ' τους θεούς θέλει να 'ναι ανώτερος κι έχοντας την έπαρση στα μυαλά μας, νομίζουμε πως είμαστε σοφότεροι των θεών. Κι εσύ από αυτή τη δεκάδα (σκοπιά, οπτική) φαίνεσαι ότι δεν είσαι σοφός, αφού αν και δεμένος με τους χρησμούς του Απόλλωνα, πάντρεφες με ξένους τις κόρες σου, γνωρίζοντας την ισχύ και τη δύναμη των θεών κι έτσι σμίγοντας την καθαρή σου τη γενιά με τη μολυσμένη και λέρωσες το παλάτι σου. Γιατί έπρεπε ο σοφός τα δίκαια σώματα με τ' άδικα να μη σμίγει, και ν' αποικτά μέσα από την πατρίδα (το σπίτι) του ευτυχισμένου φίλου, γνωρίζοντας ότι ο θεός κοινή τη μοίρα ορίζει και καταστρέφει μαζί με τον μολυσμένο και αυτόν που τον συντροφεύει, άσχετα αν ο ίδιος δεν έχει φταίξει σε κάτι κι είναι αθώος. Αδιαφορώντας για τους χρησμούς και τα λόγια των μάντεων και περιφρονώντας επιδεικτικά τους θεούς, επιχειρήσες εκστρατεία με το σύνολο των Αργείων κι έτσι κατέστρεφες την πόλη σου, παρασυρμένος από νεαρούς που διψούν για τιμές και μπλέκοντας απερίσιεπτα σε πολέμους, καταστρέφουν τους πολίτες, άλλος γιατί θέλει να είναι στρατηγός, άλλος για να επαίρεται έχοντας αποικτήσει δύναμη και άλλος για το κέρδος, χωρίς να νοιάζεται αν ο λαός δεινοπαθεί και υποφέρει. Τρεις είναι οι κοινωνικές τάξεις . Από τη μια οι πλούσιοι και άχρηστοι που όλο πιότερα θέλουν. Από την άλλη, αυτοί που δεν έχουν και τους λείπει το βίος που είναι και επικίνδυνοι. Υποταγμένοι κυρίως στο φθόνο, εκτοξεύουν το δηλητηριώδες κεντρί τους, εναντίον εκείνων που έχουν, εξαπατημένοι από τη γλώσσα (λόγια, υποσχέσεις) των κακών που τους προστατεύουν. Κι ενώ τρεις είναι οι μερίδες, τις πόλεις τις σώζει μόνο η μεσαία που είναι και ο θεματοφύλακας της παράδοσης και των νόμων. Κι έπειτα, θέλεις εγώ να γίνω σύμμαχός σου; Και με ποιο καλό επιχείρημα να το ανακοινώσω στους συμπολίτες μου; Πήγαινε στο καλό! Κι αν δεν

πήρες σωστές και δίκαιες αποφάσεις, μόνος σου να υποστείς τις συνέπειές τους κι εμάς να μας αφήσεις ήσυχους!

ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΧΟΡΟΥ: Έσφαλε, όπως συμβαίνει με τους νέους ανθρώπους. και για το λόγο αυτό πρέπει να τον συγχωρέσουμε. [Αλλά εδώ, βασιλιά μου, ήρθαμε για να γιατρέψουμε τα λάθη αυτά].

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Βασιλιά, τιμητή και κριτή στα βάσανά μου δεν σε διόρισα. Αν δεν έπραξα κάτι καλά, δεν ήρθα εδώ για να με τιμωρήσεις και να με προσβάλεις γι αυτό, αλλά για να έχω κάποιο όφελος. Κι αν εσύ δεν το θέλεις, είναι ανάγκη, ό, τι αποφασίσεις να το δεχθώ. Τι άλλο να κάνω!! Εμπρός γερόντισσες, σηκωθείτε (προχωρήστε), αφήνοντας κάτω τα πλεγμένα στεφάνια, γλαυιά χλωρόιλαδα καλώντας μάρτυρες τους **θεούς, τη Γή** και την **θεά Δήμητρα**, που τη φωτιά μεταφέρει και τέλος του **ήλιου το φως**, (και πείτε) πως σε τίποτα δεν μας ωφέλησαν οι προσευχές στους θεούς.

ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΧΟΡΟΥ: (Αν οι παρακλήσεις μας και τα ιερά κλαδιά, Θεσέα, δεν σε αγγίζουν, λυπήσου μας τουλάχιστο σαν συγγενείς. Ο παππούς σου ο Πιθθέας) ήταν γιος του Πέλοπα. Από τη χώρα του Πέλοπα είμαστε και μεις κι έχουμε το ίδιο πατρικό αίμα με σένα. Τι (θα) κάνεις; Θα τα απαρηθείς αυτά και θα διώξεις από τη χώρα σου γριές γυναίκες, χωρίς να πετύχουν αυτά που είχαν ανάγκη; Μην το κάνεις!!! Τ'αγρίμι βρίσκει καταφύγιο σε βράχο, ο δούλος στους βωμούς των θεών κι η πόλη, σαν πέσει σε βαρυχειμωνιά σ' άλλη πόλη ζαρωμένη απλώνει το χέρι. Γιατί στα ανθρώπινα δεν υπάρχει κάτι που να ευτυχεί αιώνια.

(Σήκω, δύστυχη, από το ιερό χώμα της Περσεφόνης, σήκω και αγκάλιασε τα γόνατά του, (και παρακάλεσέ τον) να φέρει τα σώματα των νεκρών παιδιών- Ωχ εγώ η μαύρη!!! - που παλικάρια τά χάσα στα κάστρα της Καδμείας!!

[Αχχχχχ! πιάστε και σηκώστε κι αποτραβήξτε κι οδηγήστε τα έρμα τα γέροντα χέρια μου.]

Σε σένα έρχομαι, αγαπητέ βασιλιά, ξακουστέ στην Ελλάδα, πέφτω στα γόνατά σου και με τρεμάμενο χέρι αγγίζω τα γένια σου .

—Σπλαχνίσου με που ήρθα κίετισσα για τα παιδιά μου, που πήρα τον δρόμο τον πικρό σέρνοντας μελαγχολικό κι αβάσταχτο θρήνο
 --- Τέϊνο μου σε θερμοπαρακαλώ, μην επιτρέψεις με την αδιαφορία σου και μείνουν άταφα στη χώρα του Κάδμου, τα παιδιά μας, που χαν την ίδια ηλικία με σένα, γεγονός που θα δώσει χαρά στα σαριοβόρα θηρία.

---- Κοίτα τα δάκρυά μου που από τα βλέφαρά μου κυλούν στα γόνατά σου στα οποία προσπέφτω. Βόηθα μας, σε παρακαλώ, για να ταφούν τα παιδιά μας. Ανάμεσα στις γυναίκες που κλαίνε, κλαίει και η Αίθρα

ΘΗΣΕΑΣ: Μητέρα μου, γιατί κλαις κι έχεις σιεπάσει το κεφάλι σου με μ' αυτή τη λεπτή υφασμάτινη μπόλια; Μήπως κλαις που άκουσες τους θρήνους των άμοιρων αυτών γυναικών; κι εμένα κάπως με άγγιξε και πόνεσα. Σήκωσε τ' άσπρο κεφάλι σου, και πάψε να χύνεις δάκρυα καθισμένη στις άγιες πυροστιές της Δηώς!

ΑΙΘΡΑ: Ωιμέ!!

ΘΗΣΕΑΣ: Δεν πρέπει εσύ για τα παθήματα αυτών των γυναικών να στενάζεις!!

ΑΙΘΡΑ: Δύσμοιρες γυναίκες!!

ΘΗΣΕΑΣ: Εσύ δεν είσαι από αυτές!!

ΑΙΘΡΑ: Να πω κάτι παιδί μου που νομίζω καλό για σένα και για την πόλη;

ΘΗΣΕΑΣ: Και βέβαια να το πεις! Και οι γυναίκες πολλά σοφά λένε!

ΑΙΘΡΑ: Αλλά τα λόγια που 'χω κρυμμένα με κάνουν και διστάζω!

ΘΗΣΕΑΣ: 'Ασχημο αυτό που είπες! Κρύβεις τα καλά λόγια απ' τους αγαπημένους;

ΑΙΘΡΑ: Δεν θα σιωπήσω κι έτσι δεν θα κατηγορήσω ποτέ την τωρινή μου σιωπή, γιατί θα ήταν μια ολέθρια σιωπή κι ούτε από φόβο θα παραλείψω να σου δώσω την καλή μου συμβουλή, τρέμοντας στην ιδέα ότι οι γυναίκες στον καλό το λόγο δεν τα πολυκαταφέρνουν. Εγώ, παιδί μου, σε συμβουλεύω να προσέξεις πολύ καλά μην τύχει και ατιμάσεις τους θεούς, χωρίς να το καταλαβαίνεις. Όλα όσα είπες είναι συνετά, μόνο σ' αυτό κάνεις λάθος. Κι αν δεν έπρεπε να είναι κανείς τολμηρός βοηθώντας όσους αδικούνται, δεν θα είχα καμιά μα καμιά έγνοια, Τώρα, γιε μου, δίχως φόβο σου δίνω αυτή τη συμβουλή, να ξέρεις ότι αυτό θα σου φέρει τιμή και δόξα, να σταματήσεις δηλαδή με το δικό σου χέρι βίαιους άνδρες που στερούν από νεκρούς τον τάφο, τις τιμές και τα κτερίσματα και παραβιάζουν ξεδιάντροπα νόμους που είναι κοινοί σε όλη την Ελλάδα. Γιατί αυτό που συγκρατεί τις ανθρώπινες πόλεις είναι η ορθή τήρηση των νόμων. Θα πει, λοιπόν, κάποιος, ότι αν και μπορούσες να προσφέρεις στην πόλη σου δοξασμένο στεφάνι, τα χέρια σου δεν άντεξαν κι από δειλία έκανες πίσω. Κι ενώ, όταν δάμασες το αγριογούρουνο κατέβαλες μάταια τέτοιο μόχθο, τώρα, όμως που έπρεπε γενναία να πολεμήσεις αντικρίζοντας λόγχες αιχμηρές και περικεφαλαίες, αποδειχθηκες δειλός. Αφού είσαι γιος μου, να μην ενεργήσεις έτσι. Βλέπεις ότι η πατρίδα σου, αν την προσβάλουν ως αναποφάσιστη κοιτάζει με φονικό βλέμμα εκείνους που τέτοια υβριστικά λόγια ξεστόμισαν; Γιατί η πόλη μεγαλώνει μέσα από πρωτοβουλίες και αγώνες. Αντίθετα οι πόλεις που ζουν ήσυχες στην αφάνεια και στο σιότος, από το φόβο τους όλα τα βλέπουν μαύρα κι άραχνα. Δεν θα τρέξεις, γιέ μου, να ανακουφίσεις νεκρούς κι δύστυχες γυναίκες που βρέθηκαν στην ανάγκη; Δεν έχω κανένα φόβο, γιατί θα πολεμήσεις δίκαια. Βλέπω, βέβαια, το λαό του Κάδμου να ευτυχεί, είμαι ωστόσο σίγουρη ότι σε άλλους τομείς η μοίρα του κρέμεται από την τύχη! Γιατί ο θεός φέρνει τα πάνω κάτω.

ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΧΟΡΟΥ: Ω πολυαγαπημένη! Αυτό που είπες είναι καλό και γι αυτόν και για μένα. Διπλή είναι, λοιπόν, η χαρά!

ΘΗΣΕΑΣ: Τα λόγια που έχω πει γι αυτόν, μητέρα μου, είναι σωστά και είπα ξεκάθαρα και με θάρρος τη γνώμη μου για το ποιες αποφάσεις του τον έσπρωξαν στο χαμό. Αυτά που με συμβουλεύεις τα βλέπω κι εγώ, γιατί είναι αταίριαστο με το χαρακτήρα μου τον κίνδυνο να αποφεύγω. Εξάλλου, κάνοντας πολλές θεάρεστες πράξεις, καταξιώθηκα ανάμεσα στους Έλληνες ως άτεγκτος και ορκισμένος τιμωρός των κακών. Δε μπορώ, λοιπόν, από τους κόπους να μένω μακριά. Γιατί, τι θα πουν για μένα οι εχθροί μου, όταν εσύ, που με γέννησες και λαχταράς για μένα, πρώτη με ξεσηκώνεις να ριχτώ αυτό τον αγώνα; Θα το κάνω λοιπόν! Θα πάω και τους νεκρούς θα πάρω πείθοντας με τα λόγια. Διαφορετικά, αυτό θα γίνει με τη δύναμη του σπαθιού μου και με το θέλημα των θεών. Αλλά πρέπει και όλη η πόλη να συμφωνήσει μ' αυτό. Και φυσικά θα συμφωνήσει, αφού το θέλω εγώ. Ωστόσο όμως, αν δώσω στους πολίτες το λόγο, ο λαός θα είναι πιο ευνοϊκός απέναντί μου. Γιατί, αφού ελευθέρωσα τη χώρα αυτή, έκανα το λαό αυτόνομο και ισόψηφο. Αφού πάρω τον Άδραστο για την επιβεβαίωση των λόγων μου, θα παρουσιάσω στους πολίτες και, αφού τους πείσω γι αυτά, θα συγκεντρώσω επίλεκτους νεαρούς Αθηναίους και θα επιστρέψω πάλι εδώ. Και με τα όπλα παρά πόδα θα στείλω μήνυμα στον Κρέοντα και θα απαιτήσω τα κορμιά των σκοτωμένων. Γερόντισσες, βγάλτε τα ιερά στεφάνια από τη μάννα μου για ν' ακουμπήσω το αγαπημένο της χέρι και να την οδηγήσω στο παλάτι του Αιγέα. Γιατί είναι καταραμένο από τους γονείς το παιδί που δεν αντιπροσφέρει στους γονείς του την πιο καλή προσφορά. Προσφέροντας, θα πάρει ως δώρο από τ' παιδιά του, τέτοια που στους γονείς του θα δώσει.

Ενώ οι μάνες, βοηθούμενες από τα παιδιά, βγάζουν τούς κλώνους, ο Θησέας παίρνει τη μάνα του από το χέρι και φεύγει προς τ' αριστερά. Τον ακολουθεί κι ό Άδραστος. Οι μάνες κατεβαίνουν τις σκάλες του βωμού και ανταμώνονται με τις ακόλουθες τους.

Α' Στάσιμο (στίχοι 365-380)

ΧΟΡΟΣ: Άργος και χώμα γλυκό της πατρίδας μου, που μύρια τα άλογα, που τη γη της πατάνε, τ' ακούτε αυτά, ακούτε τα ευσεβή λόγια του βασιλιά για τους θεούς και τα σπουδαία για την Πελασγία και για το Άργος ολόκληρο; (στρ.)

Μακάρι να πετύχει αυτός, στις λύπες μου τέλος να δώσει. Τα ματωμένα πτώματα, καμάρι κάποτε για τη μάνα τους, εδώ να τα φέρει, και φίλη και σύμμαχο τη χώρα του Ινάχου να κάνει, ευεργετώντας την. (αντ.)

Ο ευσεβής ο μόχθος είναι στολίδι πολύτιμο για κάθε πόλη κι έχει τη χάρη παντοτινή. Τι τελικά θ' αποφασίσει η πόλη για μένα; Θα κάνει με μένα συνθήκη φιλική; Θα πάρουμε για ταφή τα παιδιά μας; (στρ.)

Πόλη εσύ της Αθηνάς, βοήθησε τη μάνα, βόηθα τους νόμους των θνητών κανείς να μη μολύνει. Εσύ πάντα το δίκιο υπηρετείς, το ξέρω, μισείς την αδικία, πάντα εσύ στον δύστυχο είσαι η σωτηρία. (αντ.)

Ο Θησέας, οπλισμένος με το Έπιδαυρίτικο ρόπαλό του: ξαναμπάνει στη σκηνή από τα' αριστερά. Τον ακολουθεί ένας κήρυκας, ό Άδραστος και συνοδεία πολεμιστών.

Β' Επεισόδιο (στίχοι 381-597)

ΘΗΣΕΑΣ: (Προς τον κήρυκα που είναι μαζί του) Έχοντας πάντα την τέχνη αυτή, προσφέρεις για χρόνια τις υπηρεσίες σου στην πόλη και σε μένα, μεταφέροντας τα κηρύγματα (μηνύματα). Αφού περάσεις τον

Ασωπό και φτάσεις στα νερά του Ισμηνού να πεις στον περήφανο βασιλιά των Καδμείων τα εξής: «Ο Θησέας σου ζητάει σα χάρη να θάψει τους νεκρούς και σαν γείτονας που είναι αξιώνει να γίνει αυτό και να χεις πάντοτε φίλο το λαό της Αθήνας». Κι αν συμφωνήσουν, πάρε πάλι το δρόμο και έλα γρήγορα. Σε περίπτωση που αρνηθούν να τους πεις το εξής δεύτερο μήνυμα. Να περιμένετε Διονυσιακή πομπή που όμως θα κρατάει ασπίδες. Ο στρατός κάνει εντατική προετοιμασία και είναι πανέτοιμος εδώ γύρω από το ιερό Καλλίχορο. Κι η πόλη με προθυμία και με χαρά δέχθηκε αυτό τον αγώνα, σαν κατάλαβε ότι κι εγώ τον επιθυμούσα!» Όπα (Μπα!)/ Ποιος είναι αυτός που έρχεται από απέναντι να μας μιλήσει; Δεν είμαι σίγουρος, αλλά μοιάζει με Καδμείο κήρυκα. Στάσου! Μην τυχόν και γλιτώσεις τον κόπο, αν αυτός μεταφέρει όλες τις απαντήσεις στα δικά μου μηνύματα!

Έρχεται από την αριστερή πάροδο κήρυκας Θηβαίος

ΚΗΡΥΚΑΣ: Ποιος είν' ο αφέντης αυτής της χώρας; Σε ποιόν πρέπει να μεταφέρω το μήνυμα του Κρέοντα, που κυβερνά τη χώρα του Κάδμου, αφότου ο Ετεοκλής σκοτώθηκε από το αδελφικό χέρι του Πολυνείκη έξω από τα τείχη της εφτάφυλης Θήβας;

ΘΗΣΕΑΣ: Κατ' αρχάς ξεινήσες το λόγο σου με λάθος τρόπο, ξένοι! Αναζήτησες τον αφέντη αυτής της χώρας. Μάθε, λοιπόν, ότι πόλη αυτή δεν εξουσιάζεται από έναν άνδρα, αλλά είναι ελεύθερη! Ο λαός κυβερνά, με το να διαδέχεται με τη σειρά ο ένας τον άλλο και η θητεία να είναι για ένα χρόνο. Κι ο πλούτος δεν παίζει σημαντικό ρόλο, αφού κι ο φτωχός τα ίδια δικαιώματα έχει.

ΚΗΡΥΚΑΣ: Μας δίνεις το καλύτερο πλεονέκτημα, όπως συμβαίνει με την πρωτιά στο παιχνίδι των πεσσών. Η πόλη απ' την οποία έρχομαι, διοικείται από έναν μονάχα άνδρα και όχι από τον όχλο. Και δεν θα συναντήσεις σ' αυτήν εκείνον που για το προσωπικό του

το συμφέρον την αποβλακώνει με λόγια και την παρασέρνει άλλοτε εδώ και άλλοτε εκεί. Κι όποιος μας είναι τώρα ευχάριστος και τα χατίρια μας κάνει, γρήγορα γίνεται επιζήμιος και στη συνέχεια συκοφαντώντας άλλους διαγράφει τα προηγούμενα λάθη του και γλιτώνει την τιμωρία. Εξάλλου πώς θα μπορούσε ο λαός σωστά να κυβερνήσει την πόλη, όταν δεν είναι σε θέση να κρίνει ορθά τα λόγια των ρητόρων; Γιατί ο χρόνος και όχι η ταχύτητα προσφέρει ασφαλέστερη μάθηση. Ένας φτωχός γεωργός (λόγου χάρη) , κι αν ακόμα δεν είναι άσχετος, δεν βρίσκει χρόνο από τη δουλειά του για να ασχοληθεί με τα κοινά. Κι αλήθεια αυτό πληγώνει και απογοητεύει τους άριστους, όταν κατέχουν τα αξιώματα φαύλοι, που επιβλήθηκαν με τα λόγια στο λαό, ενώ πιο πριν δεν είχαν καμιά αξία. (ήταν ουτιδανοί).

ΘΗΣΕΑΣ: Για κήρυκας φαίνεται έξυπνος, αλλά η γλώσσα ροδάνι. Μιας και άρχισες αυτό τον αγώνα λόγων, άκου και τον αποστομωτικό αντίλογο. Δεν υπάρχει τίποτα πιο καταστροφικό από τον τύραννο για μια πόλη. Κυρίως, γιατί δεν υπάρχουν νόμοι κοινοί και κυβερνά ένας που ορίζει τους νόμους και στα χέρια του τους κρατά. Κι αυτό, από μόνο του παραβιάζει την ισότητα. Αντίθετα, όταν οι νόμοι είναι γραμμένοι κι ο αδύναμος και ο πλούσιος έχουν την ίδια πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Κι έχουν τη δύναμη οι ασθενέστεροι, όταν κακολογούνται από τους ισχυρότερους να ανταπαντούν με τον ίδιο τρόπο. Και υπερισχύει ο κατώτερος απέναντι στον ισχυρότερο, όταν έχει το δίκιο με το μέρος του. Και η ελευθερία αποτυπώνεται εύγλωττα στο ερώτημα: «Ποιος έχοντας κάποια σκέψη ωφέλιμη για την πόλη, θέλει να βγει μπροστά και ελεύθερα να τη φανερώσει;» Κι αυτός που έχει κάτι να πει αστράφτει απ' τη χαρά του κι ετοιμάζεται να μιλήσει, ενώ, όποιος δεν θέλει, μένει σιωπηλός. Υπάρχει μεγαλύτερη απόδειξη της ισότητας για μια πόλη από αυτό; Και να το ξέρεις, σ' όποια χώρα αφέντης είναι ο

λαός, χαιρέται με τους νέους συμπολίτες του, ενώ ο βασιλιάς τους θεωρεί εχθρούς του, και όσους αρίστους τους θεωρεί υψηλόφρονες τους σιοτώνει γιατί φοβάται για το θρόνο του, Πώς, λοιπόν, μπορεί να γίνει η πόλη ισχυρή, όταν κάποιος της αφαιρεί την τόλμη της και αποκεφαλίζει τους νέους, σα στάχια σε καλοκαιρινό λιβάδι; Και ποιος ο λόγος ν' αποϊτάς πλούτη και βιος για τα παιδιά σου για να προσφέρεις με το μόχθο σου πιο πολλά στον τύραννο; Η γιατί να μεγαλώνεις τίμια στο σπίτι σου τις τρυφερές παρθένες για να προσφέρεις τέρψεις και ηδονές στον τύραννο, αν το θέλει και για τον εαυτό σου δάκρυα; Μακάρι να μη ζούσα πια, αν τα παιδιά μου παντρεύονταν με το ζόρι. Κι όλα αυτά σου τα εισφενδόνισα ενάντια σ' αυτά που είπες. Αλλά για ποιο λόγο ήρθες, ποια ανάγκη σε έφερε εδώ; Βέβαια, αν δεν σε είχε στείλει η πόλη σου, θα γύριζες πίσω κλαμένος για τα παραπανίσια που είπες. Γιατί ο κήρυκας πρέπει στα γρήγορα να λέει όσα τον πρόσταξαν κι αμέσως να αναχωρεί. Και στο εξής ο Κρέοντας, ας στέλνει στην πόλη μου αγγελιοφόρο, λιγότερο φλύαρο από σένα!

ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΧΟΡΟΥ: Αλίμονο! Αχ! Όταν ο θεός τα φέρνει όλα δεξιά στους κακούς, αυτοί ζιπάζονται λες και θα ναι ευτυχισμένοι για πάντα.

ΚΗΡΥΚΑΣ: Θα σου πω αμέσως! Για όσα ειπώθηκαν ανάμεσά μας, κράτα τις δικές σου απόψεις κι εγώ τις αντίθετες. Εγώ, λοιπόν, μεταφέροντας την αξίωση όλων των Καδμείων, σου λέω να μην αφήσετε να πατήσει το πόδι του εδώ ο Άδραστος. Κι αν βρίσκεται ήδη εδώ, πριν δύσει του Θεού το λαμπρό φως να μαζέψει τα ιερά μυστήρια των στεμμάτων του και, λύνοντας την ικεσία, να τον διώξεις από δώ. Α! και μη διανοηθείς να σηκώσεις τους νεκρούς με τη βία, γιατί εσείς δεν έχετε καμιά σχέση με το Άργος. Κι αν πεισθείς σ' αυτά που σου λέω, θα ταξιδεύεις το καράβι της

πολιτείας σου σε ακύμαντες θάλασσες. Διαφορετικά, η μπόρα του πολέμου θα μας βρει και μας και σένα και τους συμμάχους. Σκέψου λογικά, μη θυμώνεις με τα λόγια μου και μη δώσεις περήφανη απάντηση στηριγμένος στο ότι έχεις τάχα πόλη ελεύθερη και στο ότι είσαι χειροδύναμος.. Η ελπίδα είναι κάτι αβέβαιο, ωστόσο όμως πολλούς μπελάδες έφερε σε πολλές πόλεις, ξεστρατίζοντας το θυμό σε υπερβολές . Όταν το ζήτημα του πολέμου έρχεται στη ψήφο του λαού, τότε κανένας δεν σκέφτεται το δικό του θάνατο, αλλά αποδιώχνει προς τους άλλους αυτό το κακό. Αν όμως την ώρα της ψήφου, στειόταν ο θάνατος απέναντι στου καθενός το βλέμμα, τότε η μανιακή για πόλεμο Ελλάδα δεν θα χανόταν ποτέ. Κι όμως όλοι οι άνθρωποι γνωρίζουμε από τους δυο λόγους τον καλύτερο, ξέρουμε και τα καλά και τα κακά και το πόσο πολυτιμότερη είναι για τους ανθρώπους η ειρήνη σε σχέση με τον πόλεμο. Η ειρήνη είναι αγαπητή στις Μούσες και μισητή στις Ερινύες, ευχαριστιέται με τα παιδικά ξεφαντώματα και ευφραίνεται με τον πλούτο. Όλα αυτά εμείς οι κακοί τα παραμερίζουμε, ξεσηκώνουμε πολέμους και υποδουλώνουμε τον αδύνατο, οι άνθρωποι τον άνθρωπο κι οι πόλεις την πόλη. Μα εσύ θέλεις να βοηθήσεις εχθρούς, να τους σηκώσεις και να τους θάψεις, αυτούς που η περηφάνια τους, τους κατέστρεψε; Άραγε δεν καπνίζει δίκαια ακόμη το χτυπημένο από τον κεραινό του Δία σώμα του Καπανέα πάνω στις ορθές αγέρωχες σιάλες, αυτού που σαν επιτέθηκε στις πύλες ορκίστηκε ότι θα κυριεύσει την πόλη με τη θέληση αλλά και χωρίς τη θέληση του θεού; Ούτε κι η Χάρυβδη τον μάντη καταβρόχθισε ανοίγοντας χάσμα και μέσα του έπεσε το άρμα που το 'σερναν τέσσερα άλογα; Δεν κείτονται νεκροί δίπλα στις πύλες κι άλλοι στρατηγοί με κατασπασμένα από τις πέτρες τα κόκαλα στις κλειδώσεις τους; Η θα καυχηθείς πως κι απ' το Δία καλύτερα σκέφτεσαι ή θα παραδεχθείς ότι δίκαια οι θεοί τους κακούς αφανίζουν! Οι σοφοί πρέπει πρώτα τα παιδιά τους ν'

αγαπούν κι ύστερα τους γονείς και την πατρίδα, για την οποία έχουν την υποχρέωση να τη μεγαλώνουν και όχι να την αποδεκατίζουν. Ο ηγέτης που είναι θρασύς είναι πολύ επικίνδυνος. Σοφός αποδεικνύεται κι ο ναύτης του πλοίου που, όταν οι περιστάσεις το απαιτούν, ήσυχος μένει. Κατά την άποψή μου, αυτό ακριβώς είναι ανδρεία, δηλαδή η προνοητικότητα.

ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΧΟΡΟΥ: Ήταν αρκετή η τιμωρία που επέβαλε ο Δίας και σεις δεν έπρεπε με τέτοια ξιपाσιά να φέρεστε απάνθρωπα!

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Παλιοκάθαρμα!

ΘΗΣΕΑΣ: Ήρεμα! Άδραστε, κράτα στο στόμα σου κλειστό και μη μιλήσεις, πριν μιλήσω εγώ. Αυτός εδώ δεν ήρθε να κηρύξει σε σένα, αλλά σε μένα και, κατά συνέπεια εγώ πρέπει να δώσω απάντηση. Πρώτα – πρώτα θα σου απαντήσω σε όσα είπες στην αρχή. Δεν πήρα είδηση ότι ο Κρέοντας με κυβερνά και με διατάζει ή ότι είναι πιο δυνατός από μένα, ώστε να εξαναγκάσει την Αθήνα να εκτελεί τις διαταγές του. Εάν εμείς δεχθούμε διαταγές, τότε των ποταμών το νερό θα κινείται προς την ανηφόρα. Αυτόν τον πόλεμο δεν τον ξεινάω εγώ, γιατί ποτέ δεν πάτησα το πόδι μου στη Θήβα μαζί μ' αυτούς εδώ. Εφαρμόζοντας το νόμο που είναι κοινός σε όλους τους Έλληνες, θεωρώ δίκαιο να θάψω των σκοτωμένων τα κορμιά, χωρίς να βλάψω την πόλη σας ή να σας απειλήσω με μάχες αντροικτόνες. Τι από αυτά δεν είναι σωστό; Αν, λοιπόν, έχετε πάθει κάτι από τους Αργείους, είναι πλέον νεκροί! Νικήσατε τους εχθρούς, τιμή σας και ντροπή τους, και η δικαιοσύνη αποδόθηκε. Αφήστε να θαφτούν οι νεκροί στη γη και να σκεπαστούν με χώμα. Απ' όπου ήρθε στο φως κανείς, εκεί πρέπει και να πηγαίνει. Το μεν πνεύμα στον αιθέρα, το δε σώμα στη γη. Γιατί το σώμα δεν το κάναμε δικό μας, παρά μόνο για να κατοικήσει μέσα σ' αυτό η ζωή κι ύστερα πρέπει να το δεχθεί η γη που το έθρεψε. Πιστεύεις πώς τιμωρείς το Άργος μη

θάβοντας τους νεκρούς; Καθόλου! Αλλά αυτό είναι κοινό ανοσιούργημα για όλη την Ελλάδα, αν δηλαδή κάποιος, κρατά άταφους τους νεκρούς στερώντας τους τις τιμές που δικαιούνται. Αν καθιερωθεί ένας τέτοιος νόμος, αυτόματα θα πλημμυρίσουν από δειλία και φόβο οι γενναίοι και τολμηροί. Απ' τη μια ήρθες σε μένα μ' απειλές και φοβέρες, κι απ' την άλλη φοβάστε τους νεκρούς, αν τους σκεπάσει το χώμα; Τι φοβάστε μη γίνει; Μήπως εάν ταφούν θα κατασκάψουν τη γη σας και θα την αφανίσουν; Ή μήπως στα έγκατα της γης γεννήσουν παιδιά, από τα οποία θα έρθει κάποια αντεκδίκηση; Ανόητα και προσβλητικά, όσα η γλώσσα σου ξεστόμισε, κυριευμένη από παράξενους και αδικαιολόγητους φόβους. Ξεμωραμένοι (ανόητοι) δείτε τα κακά των ανθρώπων. Η ζωή μας είναι αγώνας διαρκής. Από τους θνητούς, άλλοι ευτυχούν τώρα, άλλοι θα ευτυχίσουν αύριο κι άλλοι σύντομα κι ο θεός χαίρεται και ικανοποιείται. Βέβαια, κι ο δυστυχής τιμά και λατρεύει το θεό για να του δώσει μελλοντικά ευτυχία, αλλά κι ο πλούσιος υμνολογεί το θεό από φόβο μην τον εγκαταλείψει η εύνειά του. Έχοντας αυτά κατά νου, όταν αδικείστε σε μικρή κλίμακα να μη θυμώνετε και να μη προβαίνετε σε άδικες πράξεις που μπορούν να καταστρέψουν την πόλη σας. Πώς θα γίνει αυτό; Επίτρεψέ μας, εμάς που θέλουμε να είμαστε ευσεβείς, να θάψουμε τους νεκρούς. Διαφορετικά, άκου τη συνέχεια. Θα έρθω και θα τους θάψω με τη βία. Γιατί ποτές δεν πρόκειται να διαδοθεί στους Έλληνες πως ήρθε σε μένα και στην πόλη του Πανδίωνα (Αθήνα) πανάρχαιος νόμος των θεών και ποδοπατήθηκε.

ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΧΟΡΟΥ: Μπράβο! Να είσαι σίγουρος ότι εφόσον προστατεύεις το φως της Δικαιοσύνης, θα απαλλαγείς από πολλές κατηγορίες των ανθρώπων.

ΚΗΡΥΚΑΣ: Θέλεις να σου πω δυο σύντομα λόγια;

ΘΗΣΕΑΣ: Λέγε ό,τι θες. 'Αλλωστε η σιωπή δεν σου πάει!

ΚΗΡΥΚΑΣ: Δεν πρόκειται ποτέ να πάρεις από τη χώρα μας τα παιδιά των Αργείων.

ΘΗΣΕΑΣ: Αν θέλεις, άκου με τη σειρά σου και μένα!

ΚΗΡΥΚΑΣ: Σ' ακούω. Και να μην τό 'θελα είναι η σειρά σου να πάρεις το λόγο!

ΘΗΣΕΑΣ: Από την περιοχή του Ασωπού θα (σας) πάρω τους νεκρούς και θα τους θάψω!

ΚΗΡΥΚΑΣ: Πρέπει, όμως πρώτα να αντιμετωπίσεις τον κίνδυνο των ασπίδων.

ΘΗΣΕΑΣ: Πολλούς κινδύνους βάσταξα ήδη κι αγώνες έδωσα πολλούς.

ΚΗΡΥΚΑΣ: Αλήθεια ο γονιός σου σε γέννησε για να σαι αυτόνομος και να τα βάζεις με όλους;

ΘΗΣΕΑΣ: Μόνο με τους κακούς ! Τα ενάρετα δεν τα τιμωρούμε.

ΚΗΡΥΚΑΣ: Καταπιάνεσαι με πολλά και συ και η πόλη σου.

ΘΗΣΕΑΣ: Σαν είναι μεγάλοι οι κόποι της πόλης, μεγάλη είναι κι η ευτυχία της.

ΚΗΡΥΚΑΣ: Έλα, λοιπόν, στην πόλη των απογόνων του Δράκοντα, η λόγχη να σε δαμάσει.

ΘΗΣΕΑΣ: Και ποιος δρακόσπορος, θα μπορούσε να γίνει ορμητικός πολεμιστής και ανίκητος;

ΚΗΡΥΚΑΣ: Θα το πάθεις και θα το μάθεις. Κι είσαι ακόμη πολύ νέος!

ΘΗΣΕΑΣ: Δεν πρόκειται να με παρασύρεις, ώστε να συγχυστώ και να θυμώσω με τα παχιά σου λόγια. Γύρνα ξανά στη χώρα σου, μαζί με την άσκοπη φλυαρία σου που από υποχρέωση άκουσα!. Δεν καταλήγουμε πουθενά. *(Ο Κήρυκας αποχωρεί)*. Κάθε άντρας αμέσως να ξεινήσει. είτε είναι οπλίτης είτε αρματηλάτης. Τα μονοχάλινα να τραβηχτούν, οι χαίτες να ανεμίσουν και, καταϊδρωμένα τ' άλογα, στην πόλη της Θήβας να φτάσουν με αφρισμένο στόμα. Για τις επτά πύλες της Θήβας εγώ θα τραβήξω, στα χέρια μου το κοφτερό ατσάλι θα κρατώ και κήρυκας θα είμαι ο ίδιος. Εσένα, Άδραστε, σε διατάζω να μείνεις εδώ. Μην ενώνεις την τύχη σου με τη δική μου. Εγώ, μαζί με τη δική μου μοίρα, νέος στρατηγός, σε νέο πόλεμο θα βαδίσω. Ένα μόνο χρειάζομαι: Να έχω μαζί μου όσους απ' τους θεούς το δίκιο προστατεύουν. Γιατί όλα αυτά μαζί δίνουν τη νίκη. Η ανδρεία από μόνη της δεν έχει καμιά αξία για τους θνητούς, αν δεν έχει βοηθό της και τον κατάλληλο θεό. - *Ο Θησέας αναχωρεί με την ακολουθία του κι ο Άδραστος με τα παιδιά μένουν στη σκηνή.*

Β' Στάσιμο (στίχοι 598-633)

ΧΟΡΟΣ: Των στρατηγών των δύστυχων (ω) μάνες χαροκαμένες, γλόμιασα απ' το φόβο μου, τρέμουν τα ήπατά μου! - Τι είναι η νέα αυτή φωνή που τώρα μου προσφέρεις; - Τι θα αποφασίσει άραγε το στρατεύμα της Παλλάδας; - Λόγια θα ανταλλάξουν λες ή θα μιλήσουν τα σπαθιά; - Με λόγια θα ήταν κέρδος. Εάν ξεσπάσουν σιοτωμοί καινούργιες μάχες πάλι, νέα στηθοκοπήματα και μακελειό στην πόλη, άραγε τι θα λέγεται, ποια θα φορτώνουν ενοχή στη δύστυχη εμένα; . (στρ.)

Και το λαμπρό το νικητή, η μοίρα τον τσακίζει, μια τέτοια σκέψη τολμηρή τυλίγεται στην καρδιά μου. – θα θεωρούσες τους θεούς

δίκαιοι ότι είναι;- Ναι αφού, ποιοι άλλοι στους θνητούς τις συμφορές μοιράζουν; - Βλέπω πολλές διαφορές θεών για τους ανθρώπους. – Θολώνει τη σκέψη σου ο πρότερος φόβος. Το δίκιο με δίκιο πληρώνεται κι ο φόνος με φόνο και οι θεοί καμιά φορά που όλα τα μπορούνε διάλειμμα απ’ τις συμφορές, χαρίζουν στους ανθρώπους. (αντ.)

Με ποιο τρόπο θα φτάναμε στους όμορφους τους πύργους, πίσω αφήνοντας την Καλλίχορη πηγή της θεάς; - Πετώντας, αν κάποιος θεάς φτερά σου δινε. – Έτσι ώστε να φτάσω στην πόλη των δυο ποταμών. – Θα μάθαινες, ναι θα μάθαινες των φίλων μας την τύχη. - Ποια να ναι η μοίρα άραγε, τι να γραφε η τύχη γι’ αυτής της γης το βασιλιά, τον άντρα το γενναίο; (στρ.)

-Τους θεούς που καλέσαμε, επικαλούμαστε πάλι. - Πρώτη είναι αυτό καταλαγιά των φόβων που μας ζώνουν.- Δία που γέννησες πολύ παλιά με την δαμάλα μάνα, του Ίναχου την κόρη, - Γίνε στην πόλη σύμμαχος και φιλικός μαζί μας, - Τους νιους που ταν καμάρι σου. Τους νιούς που τους καμάρωνες, στην πόλη στήριγμά σου, δώσε να βάλω στην πυρά, σκληρά τους ατιμάζουν. (αντ.)

Γ' Επεισόδιο (στίχοι 634-777)

ΑΓΓΕΛΟΣ: Γυναίκες, ήρθα κι έχω πολλά καλά νέα να σας πω, αφού κι ο ίδιος σώθηκα. Είχα πιαστεί αιχμάλωτος στη μάχη που έδωσαν τα τάγματα των σκοτωμένων επτά στρατηγών στις ρεματιές της Δίρκης. Ήρθα και αναγγέλλω τη νίκη του Θησέα! Από πολλές απορίες θα σ’ απαλλάξω. Ήμουν υπηρέτης του Καπανέα, που ο Δίας τον αστραπόκασε με τον πυρακτωμένο κεραινό του.

ΧΟΡΟΣ: Καλέ μου άνθρωπε με χαρά ανακοινώνεις το γυρισμό σου και την έμβαση του Θησέα. Αν κι ο στρατός των Αθηνών είναι σώος και ασφαλής, τότε είναι ευχάριστα όλα όσα αναγγέλλεις.

ΑΓΓΕΛΟΣ: Είναι σώος και ασφαλής και έχει πετύχει όσα κι ο Άδραστος θα έκανε μαζί με τους Αργείτες που απ' τον Ίναχο έστειλε ενάντια στο κάστρο της Καδμείας.

ΧΟΡΟΣ: Πώς έστησε το τρόπαιο της νίκης για το Δία ο γιος του Αιγέα και όσοι στη μάχη πήραν μέρος; Λέγε! Ήσουν μπροστά και μείς, που δεν είμαστε εκεί, θα ευφρανθούμε.

ΑΓΓΕΛΟΣ: Οι λαμπρές ακτίνες του ήλιου είχαν πέσει ευθύβολες πάνω στη γη. Πιο ίσιο πράγμα από αυτές δεν υπάρχει . Εγώ στεκόμουνα στις πύλες της Ηλέκτρας κι αγνάντευα στον κάμπο πάνω από ένα πυργίσιο με καλή θέα. Και βλέπω τρεις παρατάξεις (φάλαγγες) τριών στρατών. Τους πάνοπλους πεζούς που είχαν αναπτυχθεί κι έφταναν ως το ύψωμα του Ισμηνού , όπως ήταν η ονομασία του, τον ίδιο το βασιλιά, το ένδοξο βλαστάρι του Αιγέα μαζί με τους δικούς του και άλλους τόσους ταγμένους στα δεξιά που ήταν οι κάτοικοι της παλιάς Κεκροπίας. άρματα, άμαξες και οπλισμένους με δόρατα παραθαλασσίτες δίπλα στις βρύσες του Άρη. Οι ίλες του ιππικού παραταγμένες στις άκρες του στρατοπέδου. Κι οι Καδμείοι είχαν παραταχθεί μπροστά στα τείχη, αφού πιο μπροστά είχαν μεταφέρει στα μετόπισθεν, στο καταφύγιο του ιερού μνήματος του Αμφίονα τους νεκρούς που γι αυτούς γινόταν ο πόλεμος. Απέναντι στο ιππικό είχαν αντιπαραταχθεί οπλισμένοι οι ιππείς και απέναντι στ' άρματα του Θησέα, άρματα από τέσσερα ομόζυγα άλογα. Ο κήρυκας του Θησέα (τότε) είπε σε όλους τα εξής: «Στρατιώτες κάντε ησυχία. Να ησυχάσουν κι οι γραμμές των Καδμείων. Ακούστε! Ήρθαμε εδώ γιατί θέλουμε να θάψουμε τους νεκρούς, τιμώντας τον πανελλήνιο νόμο και δεν

χρειάζεται να χυθεί κι άλλο αίμα». Κι ο Κρέοντας δεν απάντησε σ' αυτά τίποτα, αλλά λούφαξε, έτοιμος για πόλεμο. Κι από εκεί κι πέρα την μάχη την άρχισαν οι ηνίοχοι των αμαξών (τετράλογων) που τέσσερα άλογα τις σέρνουν. Αφού προχώρησαν και μπήκαν στις τάξεις των αντιπάλων είχαν τους πολεμιστές που επέβαιναν σε θέση μάχης. Κι εκείνοι μάχονταν με τα όπλα τους, ενώ οι αμαξηλάτες στριφογύριζαν τα άλογα, ώστε να χτυπήσουν πάλι με δύναμη τους εχθρούς. Σαν είδε αυτό τον πανικό με τις αμαξομαχίες ο Φόρβας, που ήταν επικεφαλής των μονοχάλινων αλόγων για τους Ερεχθείδες (Αθηναίους) δίνει λυσσαλέα μάχη με τους αρχηγούς του ιππικού των Θηβαίων, που γνώριζαν πότε τη νίκη και πότε την ήττα. Αυτά τα είδα με τα ίδια μου τα μάτια και δεν τα άκουσα από άλλον – άλλωστε ήμουν ακριβώς στο σημείο που γινόταν οι αμαξομαχίες - κι ήταν πολλά τα τρομερά που είδα και δεν ξέρω τι να πρωτοαναφέρω. Τη σκόνη που σηκώνονταν και τον ατέλειωτο κουρνιαχτό που ως τα ουράνια έφτανε; ή τα κορμιά που με τα χαλινάρια έσκυβαν και σηκώνονταν και το κόκκινο ποτάμι από το αίμα όσων σιοτώνονταν κι όσων ψυχορραγούσαν ανάμεσα στων αμαξιών τα συντρίμμια, σαν έσπασαν οι δίφροι και βίαια προσγειώθηκαν με το κεφάλι στο χώμα. Σαν είδε ο Κρέοντας ότι των Αθηναίων το ιππικό νικάει τους δικούς του, πήρε στο χέρι του μια πρόχειρη ασπίδα και όρμησε, πριν κυριεύσει τους συμμάχους απροθυμία (απελπισία) και φόβος, και αφού συγκέντρωσαν όλο το στράτευμα στο κέντρο, σκότωναν και σιοτώνονταν και αλληλοβοηθούνταν και ο ένας στον άλλο με βροντερή φωνή παρότρυνε. « Γερά. Μπήξε στους Ερεχθείδες το κοντάρι σου!» Όμως η παράταξη του Θησέα δε δείλιασε δεν έκανε πίσω. Όρμησε πρώτος αμέσως αυτός, φορώντας την αστραφτερή πανοπλία του (ζωσμένος με τα λαμπρά του όπλα). Κι όσοι από τα δόντια του Δράκοντα φύτρωσαν στη μάχη ήταν ανίκητοι. Μας

πήραν φαλάγγι στ' αριστερά και πάθαμε νίλα, μα σαν έκανε πίσω η δεξιά τους πλευρά νικημένη απ' τη δική μας, αποικαταστάθηκε η ισορροπία (ήρθαμε πάτσι). Εδώ και πάλι ο στρατηγός Θησέας άξιζε επαίνους. Δεν έμενε μόνο στο μέρος που νικάγε αλλά πήγαινε και στο τμήμα του στρατού που δεινοπαθούσε. Έβγαλε τέτοια κραυγή, που σείστηκε ο τόπος. «Πολεμιστές, αν δεν νικήσετε πολεμώντας γενναία αυτούς τους .. σπαρτούς άντρες, πάει χάθηκε η Παλλάδα». Κι έτσι εμφύσησε θάρρος ολόκληρο το στρατό της Αθήνας. Κι ο ίδιος πήρε στα χέρια το επιδαυρίτικο όπλο και στριφογυρίζοντας το φοβερό σιδηρόδετο ρόπαλο σκόρπιζε στον αέρα λαιμούς και κεφάλια, συντρίβοντας τα κράνη τους που έπεφταν κάτω κομματιασμένα. Και τελικά τους έτρεψαν σε φυγή, το έβαλαν στα πόδια!! Και ξέσπασα σε κραυγές χαράς, χοροπηδούσα και χειροκροτούσα. Οι Θηβαίοι έφταναν στις πύλες κι από μέσα την πόλη ακουγόταν βουητό και θρήνος γερόντων και νέων και στοιβάχτηκαν στους ναούς φοβισμένοι. Αν κι ο Θησέας μπορούσε να μπει μέσα στα τείχη, σταμάτησε. Έλεγε πως δεν ήρθε να κυριεύσει την πόλη, αλλά για να απαιτήσει τους νεκρούς. **Τέτοιος** στρατηγός πρέπει να ειλέγεται, που να ναι στα δύσκολα άξιος και ικανός και να μισεί τον υπερόπτη λαό, που ενώ όλα του πήγαιναν καλά, επιδιώκοντας στην απώτατη κορυφή ταχύτατα να φτάσει, έσπασαν οι πύρρι γκρεμίστηκε κι έχασε την ευτυχία που έπρεπε να έχει.

ΧΟΡΟΣ: Αφού είδα αυτή την ανέλπιστη μέρα, ευγνωμονώ τους θεούς και λογιάζω τη συμφορά μου λαφρύτερη, μιας κι αυτοί τιμωρήθηκαν.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Δία μεγαλοδύναμε, γιατί τάχατες λεν πως είναι σοφοί οι δύστυχοι θνητοί; Αφού από σένα εξαρτιόμαστε και κάνουμε ό,τι εσύ θες. Ήταν το Άργος μας απόρθητο κάποτε και ήμασταν οι

ίδιοι πολλοί κι είχαμε στράτευμα εύρωστο και νεανικό. Κι όταν ο Ετεοκλής μας με μια δίκαιη προσφορά ζητούσε συμβιβασμό, εμείς δεν δεχτήκαμε κι έτσι καταστραφήκαμε. Κι εκείνος πάλι που τότε ευτύχησε, ο καιόγνωμος του Κάδμου λαός, ξιπάστηκε, σαν το φτωχό ζητιάνο που γινε ζάπλουτος, κι από την επιπολαιότητά του καταστράφηκε πάλι. Εσείς που τεντώνετε πιότερο απ' όσο πρέπει του τόξου τη χορδή, ω κουφόμουαλοι άνθρωποι που, ενώ υποφέρετε πολλά δεινά, όπως και σας αξίζει, δεν ακούτε τους φίλους σας, αλλά τις καταστάσεις και τις συνθήκες. Ω πόλεις, αν και μπορούσατε τέλος με το διάλογο να βάλετε στα δεινά σας, επιλέξατε το σπαθί για την επίλυση των διαφορών και όχι τη λογική. Αλλά γιατί τα λέω αυτά; Εκείνο θέλω να μάθω.: Με πιο τρόπο γλίτωσες. Ύστερα θα ρωτήσω για τα' άλλα.

ΑΓΓΕΛΟΣ: Καθώς στην πόλη γινόταν χαμός κι αναστάτωση απ τη μάχη, ξεγλίστρησα απ' τις πύλες που μπαινε ο στρατός.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Τους νεκρούς για τους οποίους δόθηκε ο αγώνας τους φέρονετε πίσω;

ΑΓΓΕΛΟΣ: Τους επτά, που ήταν αριστοκράτες !

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Τι λες; Κι οι άλλοι που σιοτώθηκαν που είναι;

ΑΓΓΕΛΟΣ: Είναι θαμμένοι στου Κιθαιρώνα τις πλαγιές.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Από την εδώ πλευρά ή από την άλλη; Ποιος τους έθαψε;

ΑΓΓΕΛΟΣ: Ο Θησέας, σ' ένα μέρος σκιερό, που το λεν Λευτερόπετρα.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Και τους νεκρούς που δεν έθαψε, πού τους άφησες κι ήρθες;

ΑΓΓΕΛΟΣ: Κοντά. κάθε τι που φροντίζεται φαίνεται τελειωμένο.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Σίγουρα δούλοι, θα ανέλαβαν το πικρό έργο να τους σηκώσουν απ' το χώρο του μακειλειού.

ΑΓΓΕΛΟΣ: Κανείς απ' όσους σήκωσαν το βάρος αυτό δεν ήταν δούλος.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: < Κι όλα αυτά τα έκανε μόνος του ο Θησέας >;

ΑΓΓΕΛΟΣ: Θα 'λεγες, αν τον έβλεπες πως ήταν φίλος των πεθαμένων.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Κι έπλυνε ο ίδιος των άμοιρων ανδρών τις ματωμένες πληγές;

ΑΓΓΕΛΟΣ: Κι έστρωσε κλίνες και σκέπασε τα κορμιά τους

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Τρομερό βάρος αυτό. κι έχει και κάποια ντροπή.

ΑΓΓΕΛΟΣ: Τι ντροπή να φέρνουν για τους ανθρώπους των συνανθρώπων τους τα δεινά;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Αχ, πόσο θα θελα να χα πεθάνει μαζί τους!

ΑΓΓΕΛΟΣ: Μάταια κλαις και ξεσηκώνεις σ' αυτές εδώ τις γυναίκες το δάκρυ.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Νομίζω ότι στο κλάμα αυτές είναι δασκάλες. Αλλά ας είναι. Σηκώνω τα χέρια μου τους νεκρούς προσκαλώντας με δακρύβρεχτο μοιρολόι και τους φίλους μου που μου λείπουν προσφωνώντας, θρηνολογώ και κλαίω έρμος και μόνος. Γιατί για τους ανθρώπους ένα μονάχα πράγμα, αν ξοδευτεί, δεν ξαναποικιέται, η θνητή ψυχή. Για όλα τα άλλα, βρίσκονται λύσεις.

Γ' Στάσιμο (στίχοι 778-836)

ΧΟΡΟΣ: Η χαρά είναι εδώ μαζί της κι η λύπη. Διπλό βραβείο αξίζει η ένδοξη πόλη κι οι στρατηγοί του πολέμου. Για μένα είναι πικρό των νεκρών τις σορούς ν' αντικρίσω, αλλά και όμορφο θέαμα, την ανέλπιστα μέρα σα δω, μετά το ολόγιομο της θλίψης ποτήρι. (στροφή)

Ας μ' άφηγε ανύπαντρη, ο γέρο Χρόνος ο παλιός, της μέρας ο πατέρας! Τι τά θελα τα παιδιά; Ποιό πάθος παραπανίσιο να πάθω φοβόμουν, αν δεν παντρευόμουν; Τώρα όμως το κακό είναι εδώ, μπορώ να τ' αγγίζω, τα παιδιά μου τα λατρεμένα στερούμαι. (αντιστροφή)

--- Βλέπω ήδη τα σώματα των παιδιών μας που χάθηκαν. Αχ, πώς να χανόμουν μαζί τους η έρμη εγώ, τον ίδιο να πάρω το δρόμο και μαζί τους να κατέβω στον 'Αδη; (επωδός)

Μπαίνει Ο Θησέας κι οι στρατιώτες του μεταφέροντας τα πτώματα των σκοτωμένων οπλαρχηγών. Ο Άδραστος και ο χορός θρηνούν **[ΚΟΜΜΟΣ]**

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Κλάψτε, μητέρες, τους νεκρούς που η γη θα τους σιεπάσει, αφήστε θρήνους γοερούς, στους στεναγμούς μου αντίλαλο!

ΧΟΡΟΣ: Της γλυκιάς μάνας τα πικρά άκου τα λόγια, άψυχε γιε μου!

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Αχ, Αχ, ο δόλιος.

ΧΟΡΟΣ: Αχ, πως με βρήκε αυτό το κακό!

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Οϊμένα!

ΧΟΡΟΣ: Αχ, τα βάσανά μου!

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Αχ, τι πάθαμε! Τι κακό που μας βρήκε!

ΧΟΡΟΣ: Τα πιο σκυλίσια μας βρήκαν καιά!

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Συμπολίτες μου, Αργεΐτες! Δεν τη βλέπετε τη μαύρη μου μοίρα;

ΧΟΡΟΣ: Και μένα με βλέπουν την άμοιρη, έμεινα ορφανή από τέκνα.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Φέρτε τα ματωμένα τα κορμιά των άτυχων παλικάριών. Από ανάξιους εχθρούς, ανάξια σφαχθήκαν σε μάχη που τον πόλεμο έκρινε

ΧΟΡΟΣ: Δος μου, με τα χέρια μου να τυλίξω και στον κόρφο μου να σφιχταγκαλιάσω τους γιους μου! (αγκαλιάζουν τα νεκροκρέβατα)

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Εκεί, Εκεί! Έχεις!

ΧΟΡΟΣ: Μεγάλο θλίψης φορτίο.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Οϊμέ!

ΧΟΡΟΣ: Δε λες στις μάνες;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Ακούστε με.

ΧΟΡΟΣ: Διπλός είναι ο θρήνος, εσύ στενάζεις και για μας.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Μακάρι να με σκότωναν οι ίλες των Καδμείων, νεκρός στη σκόνη να περτα από εχθρό σφαγμένος.

ΧΟΡΟΣ: Και το δικό μου το κορμί μ' άντρα ας μη ζευγάρωνε σε νυφικό κρεβάτι!

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Κακόμοιρες μάνες, των συμφορών το πέλαγος ατενίστε!

ΧΟΡΟΣ: Με τα νύχια, τα μάγουλά μας ματώσαμε και στάχτη στο κεφάλι μας πάνω σιορπίσαμε.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Αχ! Αλίμονό μου, εμένα! Ας με κατάπινε η γη, ας μ' έπαιρνε το δρολάπι, ας έπεφτε στο κεφάλι μου ο κεραυνός του Δία.!

ΧΟΡΟΣ: Είδες πικρούς για τις κόρες σου γάμους, πικρό του Απόλλωνα χρησμό. Κι η Ερινύα, αφού το σπίτι ξεκλήρισε του Οιδίποδα, ήρθε τώρα σε σένα....

Δ' Επεισόδιο (στίχοι 837-954)

ΘΗΣΕΑΣ: Είχα στο νου μου να ρωτήσω εσάς, την ώρα που σκορπίζατε για το στρατό τους θρήνους, αλλά θα το αφήσω. Τη φήμη, όσων πίσω άφησα, την παραβλέπω, ωστόσο όμως τώρα βλέπω τον Άδραστο. Αυτοί εδώ οι ξακουστού για την τόλμη και την ανδρεία τους από πού κρατούν; Πες σα σοφότερος, σ' αυτούς εδώ τους νέους πολίτες! Εσύ καλά τους γνωρίζεις. Έμαθα τα τολμήματά τους, που ναι ανώτερα, από όσο με λόγια να τα περιγράψει θα μπορούσε κανείς και με τα οποία ήλπιζαν να κουρσέψουν την πόλη. Ένα πράγμα μόνο δε σε ρωτώ, που ίσως είναι γελοίο, με ποιον απ' τους εχθρούς ο καθένας τους αντιπολέμησε (συνεπλάκη, αναμετρήθηκε) ή από ποιον το θανατηφόρο δέχθηκε πλήγμα. Λόγια χαμένα είναι αυτά για αυτούς που τ' ακούν μα και γι αυτούς που τα λένε. Μόνο στη μάχη όποιος σταθεί και νιώσει τις λόγχες απ' τα μάτια του να περνάνε πυκνές και σύννεφο τα βέλη, αυτός ξεκάθαρα θα μπορούσε να πει ποιος είναι ανδρείος. Δεν θα μπορούσα και δεν τα ρωτώ αυτά, αλλά ούτε θα πιστευα αυτούς που τα λένε. Γιατί, όποιος απέναντι στέκεται στον εχθρό, μόλις και μετά βίας βλέπει όσα για την περίσταση κρίνονται αναγκαία.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Άκου, λοιπόν. Πρόθυμο θα με βρεις υμνητή για φίλους, που κι ο ίδιος, βέβαια, δίκαια και ειλικρινά θα θελα να μιλήσω. Βλέπεις αυτόν τον άντρα τον όμορφο, τον αστραποκαμένο;

Είναι ο **Καπανέας**. Είχε μεγάλη περιουσία, μα για τα πλούτη του ποτέ δεν καυχιόταν. Σε τίποτα δεν διέφερε από το φτωχό κι απέφευγε συστηματικά όσους παραφουσιώνουν τα τραπέζια τους, αναθεματίζοντας το λιτό φαί. Έλεγε πως η αρετή δεν έγκειται στην άπληστη λαιμαργία, κι ότι τα μέτρια είν' αρκετά. Ήταν ένας αληθινός φίλος με τους φίλους του, παρόντες ή απόντες. κι ο αριθμός τους ήταν λιγοστός. Είχε αφεγάδιαστο χαρακτήρα, ήταν γλυκομίλητος και τιμούσε το λόγο του, τόσο στους υπηρέτες του όσο και στους πολίτες. Περνάμε στον δεύτερο, τον **Ετέοκλο**. Αυτός ξεχώριζε για άλλο είδος αριστείας. Πλούτη και βίος σα νέος δεν είχε, μα πάμπολλες απολάμβανε τιμές στη χώρα των Αργείων. Πολλές φορές οι φίλοι του χρυσάφι του δωρίσαν, μα στο σπίτι του ποτέ του δεν το βάλε, ώστε να μην καταστεί ποτέ δουλικός και σκλάβος στο χρήμα. Τους φταίχτες μισούσε και όχι την πόλη που σε τίποτα δεν έφταιγε καιρό να της βγει όνομα, εξαιτίας του καινού κυβερνήτη. Κι ο τρίτος πάλι απ' αυτούς, ο **Ιππομέδοντας**, τέτοιος ήταν. Από μικρό παιδί απέφευγε να στραφεί στα θέλγητρα των Μουσών και στον μαλθακό βίο. Μένοντας στους αγρούς σκληραγωγούνταν στη φύση και το χαιρόταν να γίνει ανδρείος. Πήγαινε στο κυνήγι, απολάμβανε τα άλογα κι ασκούσαν στο τόξο και με τα δυο τα χέρια, για να κάνει και να προσφέρει το σώμα του χρήσιμο για την πόλη. Ο άλλος είναι ο γιος της κυνηγήτρας της Αταλάντης. Είναι ο **Παρθενοπαίος**, στην ομορφιά αξεπέραστος. Ήταν από την Αρκαδία κι ήρθε και πέρασε την παιδική του ηλικία στου Ίναχου τις ρεματιές, στο Άργος. Αν και πήρε την αγωγή που προβλέπονταν για τους ξένους, ποτέ του δεν έβγαλε πίκρα ή ζήλια εναντίον της πόλης. κι ούτε ισχυρογνώμονας στα λόγια του ήταν, πράγμα που θα δυσχερανούσε πολίτες και ξένους.. Εντάχθηκε στο στρατό κι υπερασπιζόταν τη χώρα σα να ταν Αργείος, γέννημα θρέμμα, κι όταν η πόλη ευημερούσε χαιρόταν, ενώ θλιβόταν βαθύτατα, όταν αυτή δυστυχούσε. Είχε πολλούς εραστές γυναίκες και άντρες, μα πρόσεχε πάρα πολύ για ν' αποφεύγει επίμεμπτες πράξεις. Για τον **Τυδέα**, εν συντομία μέγιστο θ' αποδώσω έπαινο. Δεν ήταν στα λόγια φοβερός, μα στου πολέμου την τέχνη, δύνοντας

πάντα πονηρές και έξυπνες λύσεις. Στην κρίση υπολείπονταν του Μελέαγρου, του αδερφού του, μα ως πολεμιστής ήταν ισάξιος, αφού επινόησε την τέλεια πολεμική τέχνη. Χαρακτήρας φιλότιμος, συναισθήματα πλούσια κι ένα πνεύμα, όχι στα λόγια, μα στα έργα ισάξιο. Μετά απ' όσα ειπώθηκαν, μην απορείς Θησέα, που αυτοί εδώ μπροστά στους πύργους τόλμησαν να πεθάνουν. Γιατί η σωστή εκπαίδευση και ανατροφή αξιοποιεί τη ντροπή. Κάθε άντρας που ασκήθηκε στην αρετή, ντρέπεται δειλός να ξεπέσει. Το θάρρος μπορεί να διδαχθεί, αφού κι ένα βρέφος μαθαίνει να ακούει και να λέει πράγματα που δε μπορεί να κατανοήσει. Κι ό,τι έχει μάθει κάποιος, συνηθίζει να το φυλάει στα γεράματά του σα θησαυρό. Μ' αυτό τον ενάρετο τρόπο, λοιπόν, να εκπαιδεύετε σωστά τα παιδιά σας!

ΧΟΡΟΣ: Αλί μου. Παιδί μου δυστυχισμένο, σε μεγάλωσα, στην κοιλιά μου σε βάσταξα, τις ωδίνες του τοκετού άντεξα και τώρα ο 'Αδης γεύεται του μόχθου μου τους καρπούς, της δόλιας που γέννησα, μα δεν έχω παιδί να με γηροκομήσει!!

ΘΗΣΕΑΣ: Βέβαια, και τον φημισμένο γιο του Οικλέα, τον Αμφιάραο, οι θεοί προφανώς γιατί τον εκτιμούσαν, ζωντανό τον άρπαξαν κι αυτόν και το τέθριππο άρμα, στης γης τα έγκιατα. Το γιο του Οιδίποδα, τον Πολυνείκη εννοώ, εάν μείς του πλέκαμε το εγκώμιο, δεν θα λαθεύαμε. Ήταν φίλος μου από φιλοξενία, πριν φύγει, βέβαια, από τη Θήβα και πάει στο 'Αργος σ' εθελοντική εξορία. Ξέρεις τι θέλω να κάνω σε σχέση μ' αυτούς;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Το μόνο που ξέρω είναι ότι στα λόγια σου πρέπει να πείθομαι.

ΘΗΣΕΑΣ: Τον χτυπημένο από τη φωτιά του Δία Καπανέα ..

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Χώρα, σαν ιερό νεκρό, θέλεις για να τον θάψεις;

ΘΗΣΕΑΣ: Ναι κι όλους τους άλλους μαζί σε μία νεκρική πυρά.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Και που θα κάνεις ξεχωριστό για κείνον τάφο;

ΘΗΣΕΑΣ: Εκεί δίπλα σ' αυτό εδώ το ναό το μνήμα θα στήσω.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Για το έργο αυτό τον κόπο θα αναλάβουν οι δούλοι.

ΘΗΣΕΑΣ: Εμείς οι ίδιοι. Να μπουν στη σειρά τα βάρη των νεκρών.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Ελάτε, δύστυχες μάνες, κοντά στα παιδιά σας!

ΘΗΣΕΑΣ: Αυτό που λες, Άδραστε καλό δεν είναι.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Πώς; Δεν πρέπει οι μάνες τα παιδιά τους να χαιδέψουν;

ΘΗΣΕΑΣ: Θα μείνουν στον τόπο αν αυτούς εδώ τους δουν παραμορφωμένους.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Πράγματι, το αίμα και τα τραύματα των νεκρών είναι θέαμα αποτροπιαστικό.

ΘΗΣΕΑΣ: Ε.. τότε, τι το θέλεις, λοιπόν, κι άλλη να τους προσθέσεις θλίψη;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Έχεις δίκιο. Πρέπει να κάνετε υπομονή! Τα λόγια του Θησέα είναι σωστά. Κι όταν αυτούς τους βάλουμε στην πυρά, εσείς θα ανακομίσετε τα οστά.. Ταλαίπωροι θνητοί! Γιατί τα όπλα σηκώνετε για να αλληλοσκοτωθείτε; Σταματήστε, εγκαταλείψτε την πρακτική αυτή και φυλάτε τις πόλεις σας ήσυχοι μ' ειρηνικούς γειτόνους. Σύντομη είναι η ζωή και, κατά συνέπεια, πρέπει να την περνάμε όσο πιο εύκολα και ευχάριστα γίνεται, χωρίς μπελάδες και μόχθους.

Δ' Στάσιμο (στίχοι 955-979)

ΧΟΡΟΣ: Δεν είμαι ευλογημένη πια, μάνα καλότυχη, αφού χω μείνει άτεινη και δε μπορώ ευτυχία να μοιραστώ με τις γυναίκες του Άργους. Κι η ξεγεννήτρα η Άρτεμη με μας τις άτεινες δεν θα ναι πια ευγενική. Μαύρη τη βλέπω τη ζωή. Μοιάζω με σύννεφο πυκνό, π' αγέρας χειμωνιάτικος, προτού ξεσπάσει η βροχή, γοργά το ταξιδεύει. (στροφή)

Μάνες εφτά, οι δύσμοιρες, εφτά γεννήσαμε τους γιούς, στο Άργος ξακουσμένους. Τώρα ο γιος μου χάθηκε και άτεινη έχω μείνει, αλύπητα και άσπλαχνα τα γερατιά με δέρονουν, δεν με μετρούν στους ζωντανούς ούτε στους πεθαμένους, αφού μ' αυτούς εγώ κοινή δεν έχω πλέον μοίρα. (αντιστροφή)

Μου έχουν μείνει μονάχα τα δάκρυα. Θλιβερές αναμνήσεις στο σπίτι μένουν για το παιδί μου, πένθιμα τα κουρέματα πένθιμες κι οι γιρλάντες και οι σπονδές για τους νεκρούς μαζί με μοιρολόγια που τον Απόλλωνα ενοχλούν, με τη χρυσή την κόμη. Απ' τα χαράματα οι λυγμοί, ξοπίσω τους το δάκρυ, τους πέπλους απ' το στήθος μου πάντα να τους δροσίζει. (επωδός)

Έξοδος (στίχοι 980-1234)

ΧΟΡΟΣ: Βλέπω εκεί, έξω από το οίκημα, σ' αυτό το θάλαμο, να χει ήδη στηθεί το ιερό μνήμα του Καπανέα, βλέπω τα αναθήματα του Θησέα για τους νεκρούς και κοντά την λαμπρή σύζυγο του σκοτωμένου από τ' αστροπελέκι του Δία, την Ευάδνη, κόρη του βασιλιά Ιφη. Γιατί αυτή να σταθεί στην πανύψηλη πέτρα, που είναι πιο ψηλή απ αυτό το ναό, και διαβαίνει το μονοπάτι;

(Η Ευάδνη φαίνεται πάνω σε ένα βράχο που δεσπόζει πάνω από την πυρά. Είναι ντυμένη σαν σε γιορτή)

ΕΥΑΔΝΗ: Τι λάμψη, τι φως σκόρπαγε πάνω στον ουρανό, διαβαίνοντας γοργά με το άρμα του ο ήλιος, και η σελήνη πόσο λαμπρή για να ιππεύουν μέσα στη νύχτα οι γοργοπόδαρες Νηρηίδες, τότε που η πόλη του Άργους με τραγούδια γάμου χαρούμενα, το γάμο μου καλοτύχιζε, οϊμένα, με τον Καπανέα με τη χαλκόδετη πανοπλία. Ήρθα εδώ απ' το σπίτι μου με βιασύνη ξέφρενη σ' εσένα, με βακχική λαχτάρα στις φλόγες της φωτιάς να ριχτώ και τον ίδιο τάφο να 'χω μαζί σου, κι απαλλαγμένη από τα βάσανα, την κούραση και τις έγνοιες ν' αναπαυθώ στον Άδη. Γιατί, αλήθεια, δεν υπάρχει πιο γλυκός θάνατος από το να πεθαίνεις μαζί με όσους αγαπάς, αν ο θεός κι η μοίρα αυτά τα εγκρίνουν.

ΧΟΡΟΣ: Βλέπεις αυτή την πυρά, που είναι δίπλα σου, του Δία το θησαυρό. Μέσα της βρίσκεται ο άντρας σου ο αστραποκαμένος.

ΕΥΑΔΝΗ: Στο μέρος που έχω σταθεί, βλέπω ήδη το τέλος μου. Ίσως κι η τύχη να βοηθήσει τα πόδια στο άλμα μου. Από το βράχο αυτό, ορμώντας για να δοξάσω το ονομά μου, στην πυρά μέσα θα πέσω, κι αφού με τον άντρα μου συβρεθώ στις κατακόκκινες φλόγες κι αγγίζοντας το λατρεμένο κορμί του, να φτάσω στα σκοτεινά παλάτια της Περσεφόνης. Χαμένο μου ταίρι, πάνω στη γη δεν θα σ' αρνηθεί ποτέ η ψυχή μου. Σιγοσβήνει πλέον στα μάτια μου, του ήλιου το φως και μαζί του κι ο γάμος μου. Μακάρι και τα παιδιά μου να ζήσουν να δουν την αυγή μιας πιο δίκαιης πιο καλής μέρας και ευτυχισμένα στο Άργος να καλοπαντρευτούν, όπως ο ευγενικός άντρας μου νόμιμη μ' έκανε σύντροφο κι απ' την αρχή μ' αγάπη άδολη και φλογερή με περιέβαλε η γενναία ψυχή του.

ΧΟΡΟΣ: Δες, ο πατέρας σου κοντά μας έρχεται, μεγάλος σε ηλικία, ο Ίφης! Τα καινούργια σα μάθει, θα τρομάξει και θα πονέσει ακούγοντας πράγματα που πριν τ' αγνοούσε.

Μπαίνει ο Ίφης, χωρίς να έχει αντιληφθεί αρχικά την Ευάδνη

ΙΦΙΣ: Γυναίκες τρισάμοιρες, τρισάμοιρος κι εγώ που 'μαι γέρος, ήρθα εδώ πένθος διπλό κουβαλώντας για δικούς μου ανθρώπους,

το γιο μου τον Ετέοκλο που στη Θήβα σκοτώθηκε στην πατρίδα μου να τον φέρω, στο σπίτι μου να τον κλάψω και την κόρη μου φάχνω, τη γυναίκα του Καπανέα, που το σπίτι πίσω της άφησε κι έφυγε τρέχοντας, λαχταρώντας με τον άνδρα της να χαθεί. Πιο μπροστά τη φυλούσα στο σπίτι, μα σαν η φρούρηση έγινε πιο χαλαρή, λόγω των έκτακτων συνθηκών, κατάφερε ν' αποδράσει. Αλλά υποθέτω ή μάλλον είμαι σίγουρος πως βρίσκεται κάπου εδώ. Πείτε μου αν την είδατε.

ΕΥΑΔΝΗ: Γιατί ρωτάς αυτές, εδώ είμαι, πάνω στο βράχο, πατέρα, σαν το πουλί μ' ολέθριο πέταγμα, στου Καπανέα την πυρά, ανακουφιστικά θα πέσω.

ΙΦΙΣ: Κόρη μου, ποιος άνεμος, ποιος στόλος και ποιος σκοπός απ' το σπίτι σε σήκωσε κι σ' αυτή τη γη ήρθες;

ΕΥΑΔΝΗ: Θα θυμώσεις τις αποφάσεις μου σίγουρα σαν ακούσεις, πατέρα. Θα προτιμούσα να μην τ' άκουγες!

ΙΦΙΣ: Τι λες; Είναι δίκαιο και σωστό ο πατέρας σου να μην ξέρει;

ΕΥΑΔΝΗ: Δεν θά σουν για τις αποφάσεις μου κριτής αμερόληπτος.

ΙΦΙΣ: Για ποιο λόγο είσαι στολίστηκες έτσι;

ΕΥΑΔΝΗ: Αυτή η στολή, ζητά κάποια δόξα, πατέρα!

ΙΦΙΣ: Δεν είναι αυτή ταιριαστή για γυναίκα που στο πένθος για τον άντρα της είναι.

ΕΥΑΔΝΗ: Ίσως και να στολίστηκε για κάτι καινούργιο!

ΙΦΙΣ: Μα συ στον τύμβο είσαι κοντά και στην πυρά επίσης.

ΕΥΑΔΝΗ: Με νίκη περιλάμπρη σ' αυτά πλησιάζω.

ΙΦΙΣ: Ποια νίκη; Ποιόν νικάς; Θέλω να μάθω αμέσως!

ΕΥΑΔΝΗ: (Νικώ) Όλες τις γυναίκες που είδαν το ήλιο.

ΙΦΙΣ: Στα έργα της Αθηνάς ή στη σύνεση και στην ευβουλία;

ΕΥΑΔΝΗ: Στο θάρρος, γιατί θ' αναπαυθώ με τον άντρα μου, μαζί του πεθαίνοντας.

ΙΦΙΣ: Τρελάθηκες; τι είναι πάλι αυτό το ανόητο αίνιγμα;

ΕΥΑΔΝΗ: Στην νεκρική του Καπανέα πυρά αμέσως θα πέσω.

ΙΦΙΣ: Τέτοια, πράγματα, κόρη μου, σε κόσμο μπροστά να μην τα λες.

ΕΥΑΔΝΗ: Αυτό ακριβώς χρειάζομαι, όλοι οι Αργείοι να μάθουν.

ΙΦΙΣ: Όχι, ποτέ δε θα δώσω τη συγκατάθεση σ' αυτό που πας να κάνεις.

ΕΥΑΔΝΗ: Είναι το ίδιο. Με το χέρι σου δεν μπορείς να με πιάσεις. Το σώμα μου βρίσκεται στο κενό. Πικρό για σένα, όχι όμως για μένα και τον άντρα μου, που, μαζί θα καούμε. (Η Ευάδνη πέφτει στην πυρά)

ΧΟΡΟΣ: Αχ, γυναίκα, τι φοβερή πράξη που έκανες!

ΙΦΙΣ: Αργίτισσές μου, πάει, ο δόλιος χάθηκα!

ΧΟΡΟΣ: Συμφορά ανείπωτη σε βρήκε, δόλιε μου, να δεις το πιο παράτολμο έργο!

ΙΦΙΣ: Δυστυχισμένο φουκαρά σαν εμένα, άλλον δε μπορείτε να βρείτε.

ΧΟΡΟΣ: Κακομοίρη μου, γέροντα, σου έλαχε η τύχη του Οιδίποδα και σένα και την δύστυχη πόλη μου.

ΙΦΙΣ: Αχ, γιατί να μη μπορούν οι θνητοί δυο φορές να ναι νέοι κι άλλες τόσες να ναι γέροντες πάλι! Κι αν στα σπίτια μας κάτι πάει στραβά, το ισιώνουμε με μια δεύτερη ωριμότερη γνώμη, όμως αυτό δε μπορεί να γίνει με τη ζωή. Αν όμως είχαμε μια δεύτερη ευκαιρία στα γερατειά και στα νιάτα, αν κάποιος σε σφάλμα έπεφτε, θα το μπορούσε το λάθος να διορθώσει, διπλή, αφού θα είχαμε ζωή. Γιατί εγώ, βλέποντας άλλους παιδιά ν' αποικτούν, τέκνα ποθούσα κι απ' τη λαχτάρα μου έλιωνα. Αν όμως, όταν προσπαθούσα ν' αποικτήσω παιδιά, είχα την τωρινή εμπειρία, κι ήξερα πόσο σκληρό είναι για τον πατέρα τα παιδιά του να χάσει, ποτέ μου δεν θά πεφτα στο κακό που με βρήκε, εμένα που γέννησα άριστο γιο και τώρα τον στερούμαι. Αρκετά όμως μ' αυτό. Σ' ένα δύστυχο φουκαρά σαν εμένα, τι μου μένει να κάνω; Να γυρίσω στο σπίτι; Ν' αντικρίζω στις άδειες τις κάμαρες την απόλυτη ερημιά και το κενό της ζωής μου; Η στα παλάτια αυτού εδώ, του Καπανέα, να πάω; Αυτό μού ήταν πολύ ευχάριστο η κόρη μου σαν ζούσε, αλλά αυτή πια δεν υπάρχει, αυτή που τα χείλη της στα γένια μου πάντοτε ζύγωνε και το κεφάλι μου, ανάμεσα στα χεράκια της έβαζε. Δεν υπάρχει στον ηλιωμένο πατέρα πιο γλυκό απ' το νά χει κόρη. Βέβαια, των αγοριών οι ψυχές μπορεί να είναι ανώτερες, όχι όμως τόσο γλυκές για αγγίγματα και χάδια. Πάρτε με γρήγορα από δω στο σπίτι να με πάτε και να με παραδώσετε στο μαύρο το σκοτάδι! Εκεί το γέρινο κορμί μου από την αστία θα λιώσει. Τι θα με ωφελήσει άραγε, τα οστά του παιδιού μου ν' αγγίζω; Δυσπολέμητα κι ανίκητα γηρατειά, πόσο σιχαίνομαι την παρουσία σας! Αφάνταστα μισώ κι αυτούς που αγωνίζονται τη ζωή να μακρύνουν και με φαγητά, με ποτά και με ξόρκια απ' του θανάτου το δρόμο ξεστρατίζουν. Αφού

τον κόσμο πια δεν (ω)φελούν, θα πρεπε να τους βρῖσκει ο θάνατος, τόπο στους νέους να κάνουν.

(Ο Ιφης αναχωρεί. Μια πομπή εισέρχεται από την κατεύθυνση της πυράς, με επικεφαλής τα παιδιά των σκοτώθηκε οπλαρχηγών, οι οποίοι κρατούν τις στάχτες των πατέρων τους μέσα σε τεφροδόχους)

ΧΟΡΟΣ: Αλίμονο! Των νεκρών παιδιών μας, φέρνουν τώρα τα κόκαλα. Πιάστε, υπηρέτες, την αδύναμη τη γριά, κρατήστε με όρθια. - Έχει παραλύσει το σώμα μου απ' το πένθος για τα παιδιά μου-. Έζησα χρόνια συντροφευμένη μέσ' τη χαρά και τώρα καταρρέω απ' τον καημό και τις θλίψεις. Συμφορά μεγαλύτερη για θνητό απ' αυτή δεν υπάρχει, τα παιδιά του νεκρά ν' αντικρίσει.

ΠΑΙΔΕΣ: Φέρνω, φέρνω, χαροιαμένη μου μάνα, τ' απομεινάκια του πατέρα μου απ' τη φωτιά! Λαφρύ το φορτίο μου, που ο πόνος το κάνει βαρύ, ό,τι έχω και δεν έχω, βρῖσιεται φυλαγμένο σ' αυτή τη μικρή τεφροδόχο!

ΧΟΡΟΣ: Αχ, τί δυστυχία! Παιδί μου, κουβαλάς λατρεμένα δάκρυα για των νεκρών τις μητέρες; Και μια χούφτα στάχτη, ό,τι απόμεινε από εκείνα τα σφριγηλά κορμιά κάποτε στις Μυκήνες;

ΠΑΙΔΕΣ: Άκληρη, δίχως παιδιά! Κι εγώ ο άμοιρος, έρμος και μόνος, μέσα στη μαύρη ορφάνια θα ζω, κληρονομώντας το έρημο σπίτι του δύστυχου πατέρα μου, χωρίς να είμαι στα χέρια αυτού που με γέννησε.

ΧΟΡΟΣ: Οϊμένα! Που πήγε ο κόπος μου για το μεγάλωμα των παιδιών; Που είναι οι πόνοι που άντεξα στη χαρά μου να γίνω μητέρα; Που είναι η φροντίδα μου κι θηλασμός και των ματιών η ξαγρύπνια; Πού είναι η αγάπη μου κι η στοργή και τα φιλιά που στο προσωπάκι τους έδινα;

ΠΑΙΔΕΣ: Έφυγαν, χάθηκαν, πια δεν υπάρχουν. Καημένε πατέρα μου! Έφυγαν.

ΧΟΡΟΣ: Τους πήρε ο άνεμος και σκόρπισαν στον αιθέρα, με το που έσβησε η φωτιά κι απόμεινε στάχτη. Πετώντας στον Άδη ταξίδεψαν!

ΠΑΙΔΕΣ: Πατέρα, Αιούς άραγε, των παιδιών σου τους θρήνους; Άραγε, θα πάρω εκδίκηση κάποτε για το θάνατό σου, τον εχθρό πολεμώντας με την ασπίδα στο χέρι - αν γινόταν - μιας και παιδιά γέννησες; Κι αν ο θεός το θελήσει κάποια στιγμή, το αίμα του πατέρα μου, θα ξαναπάρω πίσω

ΧΟΡΟΣ: Αυτό εδώ το καιό με τίποτα δεν κοιμάται, ούτε με θρήνο, ούτε με κλάμα. Δυσβάσταχτη με δέρνει καιοτυχιά κι όλα τα βάσανα του κόσμου με βρήκαν.

ΠΑΙΔΕΣ: Στρατηγό των Αργείων αρματωμένο με χάλκινα λαμπερά όπλα, θα με δεχθούν οι όχθες του Ασωπού που αντιφεγγίζουν, του χαμένου πατέρα εκδικητή. Αχ, πατέρα μου, στα μάτια μου μπροστά θαρρώ πως σε βλέπω ακόμη.

ΧΟΡΟΣ: Να σε γλυκοφιλά στο μάγουλο που γένια έχουν φυτρώσει..

ΠΑΙΔΕΣ: Μα η φωνή σου, που μου έδινε συμβουλές, πάει χάθηκε, την πήρε ο αγέρας.

ΧΟΡΟΣ: Άφησε βάρος και στους δυο, στη μάνα πένθος βαρύ και σε σένα μόνιμη θλίψη πατρική για να συντροφεύει.

ΠΑΙΔΕΣ: Σηκώνω βάρος ασήκωτο που μ' έχει συνθλίψει.

ΧΟΡΟΣ: Δος μου, να σφίξω στην αγκαλιά τη λατρεμένη στάχτη.

ΠΑΙΔΕΣ: Σε κλάματα ξέσπασα με το που άκουσα αυτή τη μισητή λέξη. Τα λογικά μου σάλεψαν.

ΧΟΡΟΣ: Αχ, παιδί μου! Έφυγες και πια δεν θα σε ξαναδώ, καμάρι μου λατρεμένο.

ΘΗΣΕΑΣ: Άδραστε και Αργίτισσες, κοιτάζτε αυτά τα παιδιά που στα δυο τους τα χέρια κρατούν τα σώματα των γενναίων γονιών τους, που εγώ σήκωσα κι έφερα απ' το πεδίο της μάχης. Δώρο σάς τους προσφέρουμε εγώ κι η πολιτεία. Κι εσείς έχετε χρέος να τα θυμάστε όλ' αυτά, έχοντας πάντα στο νου τι πετύχατε εξ αιτίας μου. Και στα παιδιά σας τα λόγια μου τούτα να πείτε. Να τιμάτε την πόλη αυτή, μεταβιβάζοντας από γενιά σε γενιά την ευεργεσία που έχετε λάβει. Ο Δίας και οι ουράνιοι θεοί, ας είναι μάρτυρες του καλού που σας κάναμε, τώρα που φεύγετε.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Θησέα, έχουμε πλήρη συναίσθηση των καλού που εσύ έκανες για την πόλη του Άργους, την ώρα που τό χε ανάγκη. Άσβεστη ευγνωμοσύνη θα σου χρωστάμε. Γενναιόδωρα ευεργετηθήκαμε και να στο ανταποδώσουμε εμείς έχουμε χρέος.

ΘΗΣΕΑΣ: Μένει κάτι άλλο που θα μπορούσα να σ' εξυπηρετήσω;

ΑΔΡΑΣΤΟΣ: Σε χαιρετώ! Είναι όλα καλά, είστε πανάξιοι και συ κι η πόλη σου.

ΘΗΣΕΑΣ: Να σαι καλά,. Να πας στο καλό και καλή να χεις τύχη.

Εμφανίζεται η θεά Αθηνά

ΑΘΗΝΑ: Θησέα, άκου τα παρακάτω λόγια της Αθηνάς. άκου τι πρέπει να κάνεις που θα ωφελήσει τη χώρα σου. Μην δώσεις αυτά τα οστά έτσι εύκολα για να τα μεταφέρουν τα νεαρά αυτά παιδιά στην πόλη του Άργους. Για τον κόπο και τη θυσία της πόλης και τη δική σου, όρκο να απαιτήσεις πρώτα. Αυτός πρέπει να οριστεί, ο Άδραστος. Είναι βασιλιάς, έχει εξουσία και θα μπορεί να οριστεί για όλο το Άργος. Ο όρκος θα είναι : Πάνοπλοι σαν εχθροί ποτέ οι Αργείοι δεν θα έρθουν εδώ κι αν άλλοι στην πόλη επιτεθούν, αυτοί με τα όπλα τους, θα το εμποδίζουν. Εάν το πράξουν και στην πόλη επιτεθούν, τον όρκο καταπατώντας, όλεθρο νά χει κακό ξανά η πόλη του Άργους. Άκου τώρα σε ποιο μέρος θα κόψεις τα

σφάγια. Υπάρχει στο παλάτι σου ένας τρίποδος λέβητας με χάλκινα πόδια, που ο Ηρακλής στα πλαίσια μιας άλλης αποστολής, τον ξεκόλλησε απ τη βάση του στην Τροία και σου παρήγγειλε να τον στήσεις στον ιερό βωμό στους Δελφούς. Μέσα σ' αυτόν να κόψεις το λαιμό από σφαχτάρια τρία κι ύστερα τους όρκους χάραξε στου λέβητα το κοίλωμα και πρόσφερε τον στο Θεό που τους Δελφούς ορίζει για να τον φυλά, μνημείο να γενεί που στην Ελλάδα τους όρκους που δόθηκαν να θυμίζει. Το κοφτερό μαχαίρι, που μ' αυτό τα σφάγια θα κόψεις και θα χύσεις το αίμα τους, θάψτο βαθιά στα έγκατα της γης δίπλα ακριβώς απ' των εφτά νεκρών τις πυρές. Αν τύχει κι έρθουν σαν εχθροί, με το που θα τ' αντικρίζουν τρόμο και μαύρο γυρισμό αυτόματα θα πάρουν. Αφού τα κάνεις όλα αυτά, δώστους τα λείψανα να φύγουν απ' τη χώρα. Και το σημείο που το σώμα τους με τη φωτιά καθαρίστηκε, κοντά στο τρίστρατο που οδηγεί στον Ισθμό, να το αφιερώσεις στη θεά, ιερός χώρος να γίνει. Όλα όσα είπα ήταν για σένα. Στα παιδιά των Αργείων λέω τα εξής: Άντρες σα γίνετε κάποτε, θα κυριεύσετε την πόλη του Ισμηνού και θα εκδιηθείτε το θάνατο των νεκρών σας πατέρων. Εσύ Αιγιαλέα, στη θέση του πατέρα σου, νέος θα γίνεις στρατηγός, κι από την χώρα των Αιτωλών ο γιος του Τυδέα θα έρθει, που ο πατέρας του Διομήδη τον προσφώνούσε. Δεν πρέπει να περιμένετε πολύ, να γίνουν δάσος τα γένια, αμέσως να ορμήσετε και στο εφτάπυλο κάστρο της Θήβας πλήθος να στείλετε στρατό από Αργείτες καλά οπλισμένους. Σα λιονταράκια που μεγάλωσαν, πικροί θα γίνετε γι αυτούς, της πόλης τους κουρσευτές. Δε γίνεται αλλιώς. Στην Ελλάδα θα σας ονομάσουν Επίγονους και θα σας τραγουδάνε οι επόμενες γενεές. Η διάσημη ειστρατεία σας θα γίνει με τη βοήθεια των θεών.

ΘΗΣΕΑΣ: Σεβάσμια Αθηνά, θα κάνω, όπως είπες. Εσύ άλλωστε με καθοδηγείς σωστά για να μην κάνω λάθη. Κι αυτόν εδώ θα τον δέσω με όρκους. Κράτα με μονάχα στον ίσιο το δρόμο. Αν εσύ αγαπάς και προστατεύεις την πόλη, η ζωή μας θα είναι ασφαλής.

Εξαφανίζεται η Αθηνά

ΧΟΡΟΣ: Εμπρός, Ἄδραστε. Πάμε να δώσουμε ὀρκους σ' αυτό τον ἥρωα και σε τούτη την πόλη.. Ἐχουν κάνει για μας τόσα πολλά και αξίζουν το σεβασμό μας.

ΤΕΛΟΣ